

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2014-2020

2013г.

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

Изготвил:	„ГЕОГРАФИКА“ ООД
 Ge graphica GIS & Spatial Solutions	
Дата на представяне:	<i>04.07.2013г.</i>
Договор №	<i>7/10.01.2013г.</i>
Предмет на договора:	<i>„Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”</i>
Продължителност:	<i>5 месеца</i>

Съдържание

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА.....	5
1. Обща характеристика на общината	5
1.1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионалната структура	5
1.2. Релеф	9
1.3. Климат	9
1.4. Води	11
1.5. Почви	12
1.6. Земеделски територии и Горски фонд	12
1.7. Биологично разнообразие	13
1.7.1. Растителни видове	13
1.7.2. Животински видове	13
1.8. Защитени територии	13
1.9. Културно-историческо наследство	14
2. Състояние на местната икономика	16
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.....	23
3.1. Демографска характеристика на населението	23
3.2. Заетост.....	34
3.3. Безработица.....	34
3.4. Здравеопазване.....	35
3.5. Образование	35
3.6. Култура.....	36
3.7. Социални дейности	36
3.8. Пенсионерски клубове	37
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	38
4.1. Транспортна инфраструктура	38
4.2. Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води.....	40
4.3. Електроснабдяване	40
4.4. Газопроводи	41
4.5. Улично осветление.....	41
4.6. Комуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи	41
5. Териториално устройство.....	42

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

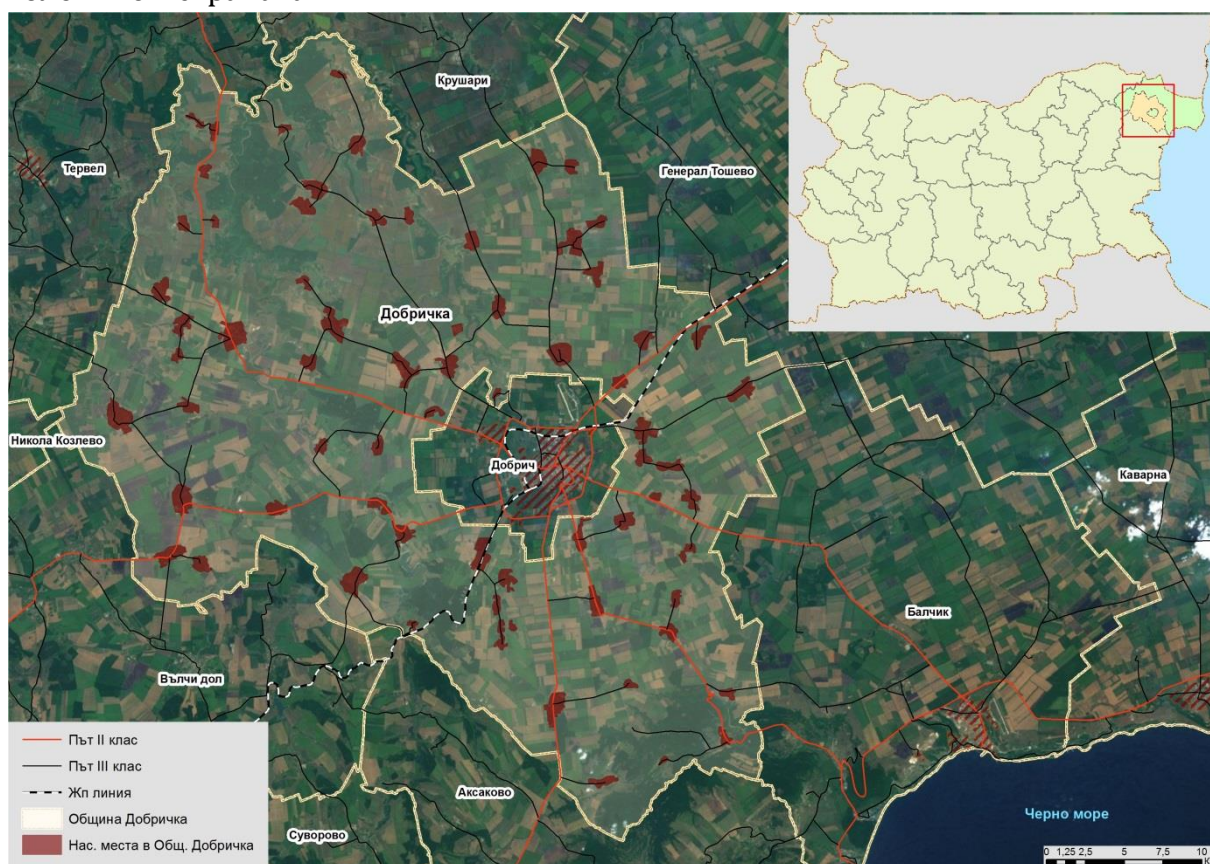
6. Екологично състояние и рискове.....	44
6.1. Качество на атмосферния въздух	44
6.2. Води	44
6.2.1. Реки и езера на територията на общината	44
6.2.2. Питейни води	45
6.2.3. Отпадни води	46
6.3. Отделени отпадъци.....	46
6.4. Незаконни сметища - местонахождение и площи	46
6.5. Почви.....	47
6.6. Шум.....	47
7. Административен капацитет	48
8. SWOT анализ	52
9. Резултати и препоръки от Междинна оценка на действащия ОПР	55
ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020.....	58
1. Съответствие на ОПР на община Добричка 2014-2020 със стратегическите и програмни документи от по-високо ниво	58
2. Визия за развитие на община Добричка 2014-2020 г.	63
3. Обща цел	63
4. Стратегически цели.....	64
ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА.....	66
ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА.....	67
НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА	68
ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	75
ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ.....	77
Съкращения	78
Таблицы и фигури.....	79

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА

1. Обща характеристика на общината

1.1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионалната структура

Община Добричка се намира в Североизточен район от ниво 2, област Добрич. На запад граничи с община Тервел, на север – с община Крушари, на североизток с община Генерал Тошево, на изток с община Балчик, а на юг с общините Вълчи дол, Суворово и Аксаково в област Варна. Характерно за общината е, че е разположена пръстеновидно около областния център гр. Добрич, на максимално разстояние от него от 30 до 35 км, с административен общински център в гр.Добрич. По площ (1296163 дка) тя е най-голямата в областта и една от най-големите в страната.

Фиг. 1. Местоположение на община Добричка¹

Селищната мрежа включва 68 населени места, които, предвид равнинния релеф, са дисперсно разположени около град Добрич. Селищата се намират в непосредствена близост едно до друго, на места се струпват села, намиращи се на 2-3 километра разстояние. Тази географска близост е предпоставка за прякото взаимодействие и тясната обвързаност на населените места по отношение на социални, образователни, културни, икономически функции. В общината липсват изявени вторични центрове на развитие, което е причина за съсредоточаване на административни, икономически и транспортни функции в град Добрич. Общината има добри транспортно-комуникационни връзки. През територията на общината преминават важни второкласни шосета: път II-29 (ГКПП „Йовково“ – Генерал Тошево-Добрич-Аксаково-варна), път II-71 (Силистра-Добрич-Оброчище), път II-27 (Нови Пазар-Добрич-Балчик), както и жп линията от Разделна (община Белослав) за Девня, Суворово, Вълчи дол, Добрич и Кардам, която на север пресича българо-румънската граница при ГКПП „Йовково“ и продължава през румънска територия за Констанца. Пътната мрежа на територията е представена от второкласни и третокласни пътища.

Основни показатели за общината	
Площ (км ²)	1296,2
Брой населени места	68
Средна надморска височина (м)	235
Вертикално разчленение на релефа (м/км ²)	35
Хоризонтално разчленение на релефа (км/км ²)	0,9
Разстояние от общински център до София (км)	490
Брой на населението (души)	21541 (2012г.)
Гъстота на населението (д/км ²)	18,4 (2010 г.)
Селско население (%)	100
Градско население (%)	-
Население в трудоспособна възраст(%)	60.86
Естествен прираст на населението (‰)	-14.3 (2012 г.)
Механичен прираст на населението (души)	22
Дял на наетите в индустрията (%)	22,5

¹ Изготвил: „Географика“ ООД, Източници на информация: НСИ, ЈСА

Източник: НСИ

Табл. 1. Основни показатели за общината

Населените места на територията на общината могат да се категоризират по следния начин:

Източник: НСИ

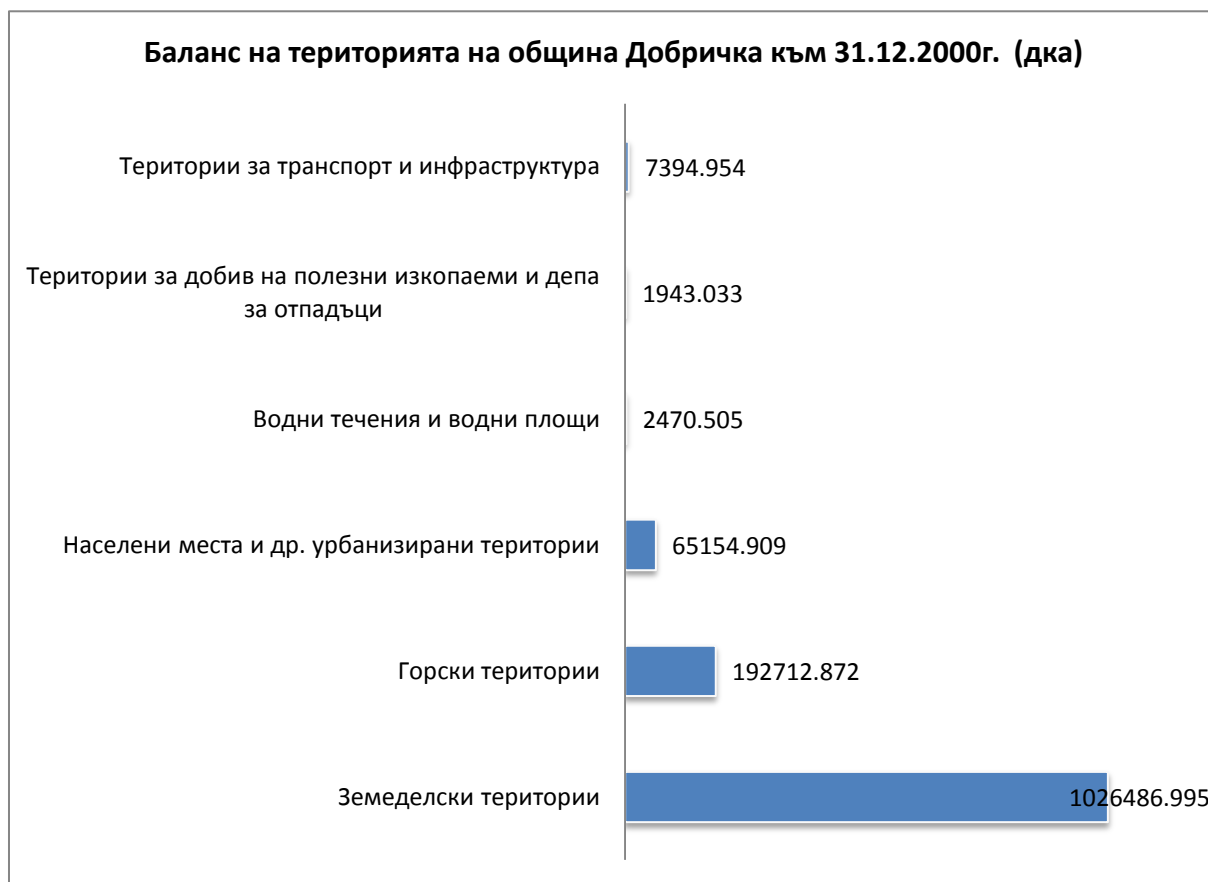
Фиг. 2. Категоризация на населените места в община Добричка

Много големи (над 5000 души) и големи (от 2000 до 5000 души) села липсват. Има 2 средни села (1000 до 2000 души) - с. Стожер с население 1326 души, и с. Карапелит – 1111 души. За сравнение, към 2005 г. е имало 6 средно големи села. Има 35 малки села (от 200 до 1 000 души) и 31 много малки села, като 6 села са с население под 61 души, в село Прилеп са преброени едва 18 души. **Тези данни разкриват характерната структура на общината, която се отразява както върху административно-териториалното ѝ устройство, така и върху икономическия ѝ облик. Освен това, става видно задълбочаването на тенденцията на намаляване на населението и обезлюдяване на селата,** характерна не само за община Добричка, но за цялата територия на страната. Броят на кметствата в общината се изменя през годините. Така, например, към 23.11.1999 на територията на общината са закрити 44 кметства. След което, на 13.09.2003 част от тях (14) са открити отново. След изменение от 2007 г. на ЗАТУРБ едно от условията за създаване на кметство е наличие на население над 150 души общо в населените места, образувачи кметството. По данни от Справочник на област Добрич 2011 - Териториално статистическо бюро Добрич, за 2010г. броят на кметствата е 43. Съгласно Заповед № 230/28.03.2012г. към настоящия момент в състава на община Добричка влизат 27 кметства, 15 от които

със самостоятелен бюджет и 39 кметски наместничества. Според същата заповед кметът има право да назначава кметски наместници в останалите 41 населени места.

Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самовъзпроизводствен характер. Преобладава производство върху арендована земя, реализирано от външни стопански субекти, както и това в дребни стопанства за лична консумация.

В баланса на територията на общината по видове територии и начин на трайно ползване, показан на **Фиг. 2**, най-силно са представени земеделските територии (79% от площта на общината), където нивите представляват 87%.

Източник: НСИ

Фиг. 3. Баланс на територията на община Добричка

Това е едно от условията, което определя приоритетната насоченост на местната икономика към земеделието и прави общината един от най-големите производители на земеделска продукция в страната.

От горските територии най-силно са представени издънковите гори (32%) и горите за реконструкция (24%).

1.2. Релеф

Територията на община Добричка се намира в Дунавската равнина - най-северната геоморфоложка област на България, заемаща южната, по-висока част от Долнодунавската низина. Разположена е в нейната източна подобласт, която има ясно изразен хълмисто-платовиден характер и представлява плоско плато, дълбоко нарязано от каньоновидните долини на Дунавските притоци. Територията на община Добричка попада в Южна Добруджа. От геоморфоложка гледна точка, тя е с нисък пластово-денудационен и акумулационен релеф, малкоамплитудни денивелации на денудационните фации и значително потъване на акумулационните фации на заравнените повърхнини. Северните части на Дунавската равнина са заети от льосова покривка, успоредна на р. Дунав. Средната ширина на льосовата покривка е около 25 - 30 км., а дебелината ѝ обикновено се променя от 5-6 до 40-60 м. Средната дебелина на льоса в добруджанското черноморско крайбрежие само в отделни случаи надвишава 10-15 м. В льосовата покривка на Добруджа се отделят три основни разновидности: льос, льосовидни образувания и льосовидни глини. На юг льосът преминава в песъчлив и слабо глинест льос и льосовидни образувания. Льосовидните образувания покриват южните части на междудолинните ридове и платата, левите полегати долинни склонове и ниските тераси. Широкото разпространение на варовиците (кредни и миоценски), както и ритмичното врязване на долинната мрежа в равнината, довело до дрениране на подпочвените води, са благоприятствали дълбокото развитие на карстовите процеси. Широко разпространение има покрития карст, погребан от льосовидни образувания.²

Релефът в територията може да бъде определен като **благоприятстващ развитието на механизирано земеделие, транспортно и промишлено строителство. От друга страна, равнинния му характер и отвореността на територията му на североизток дава възможност за нахлуването на студени въздушни маси през зимата.**

1.3. Климат

Територията на община Добричка попада в умерено-континенталната област в България, която е продължение на средноевропейската умерено-континентална-климатична област и отчасти на южноруската степна климатична област. В сравнение с останалите климатични области, тя има ясно изразени континентални черти на климата. Континенталността на климата се проявява в голямото годишно колебание на температурите – през зимата настъпват големи студове, а през лятото- големи горещини. Поради безпрепятственото нахлуване

² Герасимов, И.П., География на България, БАН

на студени въздушни маси през зимата, в равнината за дълго се установява студено време, нерядко придружено от устойчиви температурни инверсии. В най-източните части на общината има климатичното влияние на Черно море, което е причина за по-слабо изразени температурни инверсии и по-мека зима. Средната годишна температура на въздуха е 10.2°C, близко до средната за страната. За 2010 г. максималната абсолютна годишна температура е 36,3 °C, а минималната - -25,5 °C. Средната годишна амплитуда на температурата е между 22 °C, и 24 °C. Годишната продължителност на слънчевото греење е над 2200 часа, което е над средното за страната и е благоприятен фактор за развитие на земеделието.

Ветровата циркулация в областта се определя от циклоналната и антициклоналната дейност, от релефа и от значителната отдалеченост от планинските бариери на Карпатите и Стара планина от север и юг и отвореността от изток и запад. Преобладаващи са западните и северозападните ветрове, които са свързани с общия пренос на океански въздух на изток. Те често се съпътстват с разкъсване и намаляване на облачността и спиране на валежите. През лятно време тези ветрове бързо изсушават почвата, поради което са твърде неблагоприятни за запазване на почвената влага. През есента и особено през зимата се наблюдава чувствително увеличаване на честотата на северните ветрове. Дните на тихо време в този район са малко на брой, което е **предпоставка за разсейване на атмосферните замърсители и условие за използването на ветровата енергия за електродобив чрез ветрови електроцентрали**. През зимата силните ветрове понякога продължават до няколко денонощия и причиняват почти пълно отвяване на снежната покривка, което допринася за интензивното замръзване на почвата.

В годишното разпределение на валежите се наблюдава летен (юнски) максимум и зимен (февруарски) минимум. С най-голяма месечна сума на валежите се отличава юни, а с най-малка - февруари. Средната годишна сума на валежите е 550 мм, което прави районът един от най-сухите в страната. Твърдите валежи, които са предимно от сняг, обхващат периода декември-март. През 2010 г. броят на дните със снежна покривка е 50³. Средната относителна влажност на въздуха е 77 %. Благодарение на черноморското климатично влияние в някои места зимните валежи относително се увеличават. Особеност на климата е голямата лятна сухота и силно проявеното безводие. Една от причините за това е лъсовата покривка и воалираните в нея варовикови пластове, които бързо дренират валежните води.

Чести явления през зимата са поледиците и снегонавяванията.

Климатът е подходящ за отглеждане на разнообразни земеделски култури.

³ Национален институт по метеорология и хидрология при БАН

1.4. Води

Районът е беден на повърхностни води, широко разпространени са суходолията. Това се дължи на комплекс от геолого-географски фактори - льосовата и карбонатната основа, слабия наклон на релефа оскъдните валежни количества, значителното изпарение, водопропускливостта. Водните течения и водните площи заемат едва 0.19% от територията на общината, при средно за страната 2 %. Гъстотата на речната мрежа е под 0,250 км/кв.км. Модулът на оттока е слаб като се колебае от 0,5 до 1,0 л/с/км.

Единствената по-значима река е Суха река. В горната част на поречието си тя събира водите на няколко притока (реките Караман дере, Ботевска, Светамаринска и др.), но надолу по течението губи водите си в карстовия терен на Добруджанското плато. Допреди 100г. реката е имала постоянно течение, но поради изсичане на околните гори е пресъхнала в средната си и в долната си част. Сега в коритото на реката има постоянен отток само в горното течение до село Карапелит, докато надолу отток има само в отделни периоди от годината, дължащ се както на снеготопенето, така и на поройни дъждове. Там има вода само при топенето на снеговете и при поройните дъждове. Между Добруджанското и Франгенското плато протича р. Батова. Реката има зимно-пролетно пълноводие, което започва още през ноември, достига максимума си през февруари и завършва през май. Останалите 5 месеца са маловодни с най-ниска стойност през юли и август. **В долното течение водите на реката се използват за напояване.**

За района са характерни едни от най-ниските за страната стойности на средногодишната водоносност на реките (около и под 0,1 л/сек./км²), поради което **за водоснабдяване се разчита предимно на подземни водоизточници.**

Подземните води имат ключово значение за водния баланс на района. Въпреки общата засушливост в този район, съществуват благоприятни условия за акумулиране на значителни количества подземни води и за образуване на неголеми артезиански басейни. Районът е изграден главно от сарматски шуплести варовици и пясъчници, покрити с льос, повърхностите води се филтрират, проникват дълбоко и образуват почти непрекъснат дълбоко лежащ поток от подземни води.

Микроязовирите на територията на общината са 15 на брой. На територията на общината, в землището на село Одринци се намира язовир Одринци (3мил.куб.м.вода) с водна площ около 60 хектара в северната част (около стената) и максималната дълбочина 3-4 м. Южните брегове са полегати, източните и северните по стръмни. Язовирът се използва предимно за риболов. Общинските язовири с относително постоянни водни количества са 9 на брой: Бенковски, Алцек, Карапелит, Полковник Иваново, Смолница-1, Смолница-2, Полковник Минково, Плачи дол-1 и Плачи дол-2. Пресъхнали са 6 язовира – Воднянци, Вратарите, Фелдфебел Дянково-2бр. и Златия-2 бр.

На територията на общината се намира сондажен минерален извор до река Батовска близо до село Прилеп. Студени извори има при село Ново Ботево и село Батово.

1.5. Почви

Почвената покривка е формирана основно върху льосова основа при степни и лесостепни растителни отношения. В почвената покривка се редуват карбонатни, типични и излужени черноземни почви. По долината на р. Батова има алувиално-ливадни почви. В южната част на общината има ограничени площи с оподзолени черноземи и тъмносиви горски почви, които са ерозирали в различна степен. Като цяло, почвите в община Добричка и околността имат високо естествено плодородие и са **подходящи за отглеждане предимно на зърнени и технически култури (пшеница, ечемик, царевича, слънчоглед, цвекло рапица, фасул, грах, люцерна)**. Проблем се явява водната и ветрова ерозия, на която са изложени почвите, проявена особено силно по склоновете на суходолията. За това е допринесло намаляването на горските площи и екстензивното полевъдство. Изграждането на защитни горски пояси и ограничаването на пашата намаляват развитието на ветровата ерозия.

1.6. Земеделски територии и Горски фонд

Земеделските територии заемат 79% от територията на общината. Най-голяма част от земеделските територии са ниви - 87% (средно за страната 43,3%). Големият процент земеделски територии е обусловен от **отличните предпоставки за развитие на земеделието – плодородни почви и климат, равнинен релеф**. Това е най-плодородната част на Дунавската равнина, предлагаща **условия за развитие на екологично селско стопанство, преработвателна и лека промишленост**. Основни източници при замърсяването на почвите се явяват основно неправилната употреба на химични средства за растителна защита.

Горските територии заемат 15% от територията на общината, при средно за страната 34%. Най-широкоразпространени са издънковите гори (32%), горите за реконструкция (24%), широколистните високостеблени гори (17%) и нискостеблените гори (15%). Следва да се отбележи, че делът на същинските гори е много нисък, преобладаващите гори са изкуствено засадени полезащитни горски пояси. Като цяло, естествената растителност в този район е изтласкана от земеделските култури и се е съхранила на много малко места.

По площ на земите със селско-стопанско предназначение и използвана земеделска площ, общината заема първо място в района и в страната.

1.7. Биологично разнообразие

1.7.1. Растителни видове

На територията на общината са разпространени представители на тревните, храстовидни и дървесни видове (дъб, габър, ясен, липа, акация, червен дъб, киселица, шестил, и иглолистни). От храстите преобладават предимно дрян, глог, кучи дрян и др. Тревната покривка е гъста, състояща се предимно от житни треви. За защитена местност "Орлова могила" са характерни божур и останки от степни гори. Преобладава културната и селскостопанска растителност.

1.7.2. Животински видове

Във фаунистично отношение, територията на общината се отличава с преобладаващи степни видове. От едрите хищници, характерни са вълкът и лисицата, от дребните – пъстрия пор и степния пор. Други типични представители на местната фауна са европейския лалугер, обикновения хомяк, заек, таралеж. От птиците, освен широко разпространените видове като лястовици и врабци, в района се срещат и прелетни характерни видове като дропла и стрепет. По-рядко срещани представители са червен ангъч, белоопашат мишелов, малък скален орел

1.8. Защитени територии

На територията на община Добричка са обявени следните защитени територии по *Закона за защитените територии*:

-защитена местност „Орлова могила" обявена със Заповед №РД-819/23.08.2002г. на МОСВ, с площ 413.354дка. Попада в землището на с.Долина, ЕКАТТЕ 21957,имот № 001040-наличие на божур и останки от степни гори в Южна Добруджа;

- част от защитена местност „Суха река", обявена със Заповед №РД-538/12.07.2007г. /обн.ДВ бр.68/21.08.2007г./ на МОСВ, с обща площ 23079.176дка. Попада в землищата на с.Дряновец-941.328дка., с.Воднянци -791.311дка., с.Хитово -752.864дка. С.Житница -890.030 дка, с.Пчелник -1260.127дка. и с. Кръгулево -1612.786дка.

В териториалния обхват на община Добричка са обявени и одобрени, следните защитени зони по *Закона за биологичното разнообразие*:

-Защитени зони съгласно Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици:

Обявена е първата в България защитена зона BG 0002048 „Суха река" със Заповед №РД -853/15.11.2007г.(обн.ДВ бр.100/30.11.07г.)на МОСВ с обща площ 254377.861дка.

Одобрена е защитена зона BG0002082 „Батова" - приета с Решение №122/02.03.2007г. на Министерски съвет;

Одобрена е защитена зона BG 0002085 „Чаиря” (с. Методиево, с. Ген. Колево с площ 11 019,544 дка) - приета с Решение № 122/ 02.03.2007г. на Министерски съвет;

-Защитени зони съгласно Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора:

Одобрена е защитена зона 0000107 „Суха река” -приета с Решение № 122/ 02.03.2007г. на Министерски съвет;

Одобрена е защитена зона BG 0000102 „Долината на река Батова” -приета с Решение №802/04.12.2007г. на Министерски съвет.

На територията на общината има обявени четири вековни дървета:

- Вековно дърво „Обикновен бук”, обявено със заповед № 1027/01.12.1982г. на КОПС в с.Батово, м-ст Кирчово кайначе, отд.277/подотд. „и” на ДДС Балчик по ЛУП от 2005г.;
- Вековно дърво „Топола – бяла”, обявено със заповед №3734/06.10.1965г. в с.Батово на площада пред кметството;
- Вековно дърво „Летен дъб”, обявено със заповед №1027/01.12.1982г. на КОПС в с.Стефаново в частен имот.

През територията на общината, в посока север-юг преминава долината на река Суха, присъщи за която са суходолия, стъпаловидни тераси, скали и скални венци, което я прави уникална забележителност. По поречието на реката се намират руини на антични тракийски, римски и средновековни крепости и скални манастири, което **прави долината подходящ обект на екологичен и културен туризъм**. Каньонът край реката преминава е близост до селата Карапелит, Самуилово, Златия, Долина, Одринци, Ново Ботево. В районите около селата Карапелит, Крагулево, Одърци, Дебрене и Прилеп интерес представляват останките от вкаменелости, стари римска и византийски крепости, датиращи от 4-6 век и скални църкви-скитове.

1.9. Културно-историческо наследство

Древният римски път Дуросторум- Марцианополис е пресичал западната част на територията на общината, минавайки в близост до Одринци, Долина, Златия, Миладиновци и Алцек. По протежението на стария римски път са разположени две стари римски крепости – Адина и Тилициум. Късноантична крепост и римска пътна станция "Тилициум" се намира в близост до с. Дряновец. Била е част от римската провинция Втора Мизия. В непосредствена близост до с. Дряновец се намират следните обекти:

- ✓ Селище от римската епоха и българското средновековие/XI-XIIв./; до източните покрайнини, над левия бряг на Суха река, в м."Зад селото"/"Кюю аркасъ"/, до обилен водоизточник т.н „Горчива чешма”

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

- ✓ Пещерна обител; 1,600 м. източно, в отвесна скала при левия бряг на Сухата река/при неин десен завой/
- ✓ Пещерен обител "Мързък пещериси", 4 км. север-североизточно, при десния бряг на Суха река
- ✓ Могилен некропол: 600 м. северозападните покрайнини, върху възвишеност на района, м."Мочук кору" /"Закръглена гора"/
- ✓ Ранновизантийска крепост "Калето";
- ✓ 1,500 м. югоизточно, върху височина обградена от запад, юг и изток от суходолие идващо от м."Фурладана"/суходолието е ляв приток на Суха река/
- ✓ Късноантично селище /V-VI в. от н.е./, 1200 м. югоизточно;непосредствено
- ✓ северно и северозападно от крепостта „Калето”
- ✓ Късноантичен водопровод; започва на 900 м. източно от селото в м."Кара чаллль"/"Черни тръни"/, минава през м."Пунарджика/Извора/ и завършва при крепостта „Калето” в югоизточна посока

В местността "Славната канара" край село Дебрене, се провежда фолклорният събор "Песни и танци от слънчева Добруджа", включен в националния културен календар. Съборът има за цел да съхранява и популяризира добруджанските народни традиции, да стимулира интереса и любовта на поколенията към българското народно творчество, да подтиква към издирване, съхраняване и разпространение на добруджанския фолклор.

Към 2011г. на територията на общината няма регистрирани средства за подслон.

2. Състояние на местната икономика

Определящи за облика на местната икономика е селското стопанство и пряко свързаната с него преработваща промишленост.

На селското стопанство се падат 66, 6 % от общите приходи от дейността за общината и 55,6% от нетните приходи от продажбите, следван е от преработващата промишленост съответно с 24,9 % и 28,4 %.

Икономически дейности	Предпри ятия	Произвед ена продукци я	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за действи та
	брой	Хиляди левове			
ОБЩО	484	257 714	333 771	269 343	289 394
Селско, горско и рибно стопанство	201	177 181	205 754	149 739	170 657
Преработваща промишленост	44	..	83 148	76 611	74 761
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6	..	..	..	..
Строителство	6	..	..	..	..
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	150	3 278	38 950	38 003	38 671
Транспорт, складиране и пощи	8	417	453	416	425
Хотелиерство и ресторантьорство	21	166	717	703	764
Операции с недвижими имоти	20	151	170	109	170
Професионални дейности и научни изследвания	10	113	114	114	79
Хуманно здравеопазване и социална работа	11	312	312	310	231
Други дейности	6	45	10	9	21

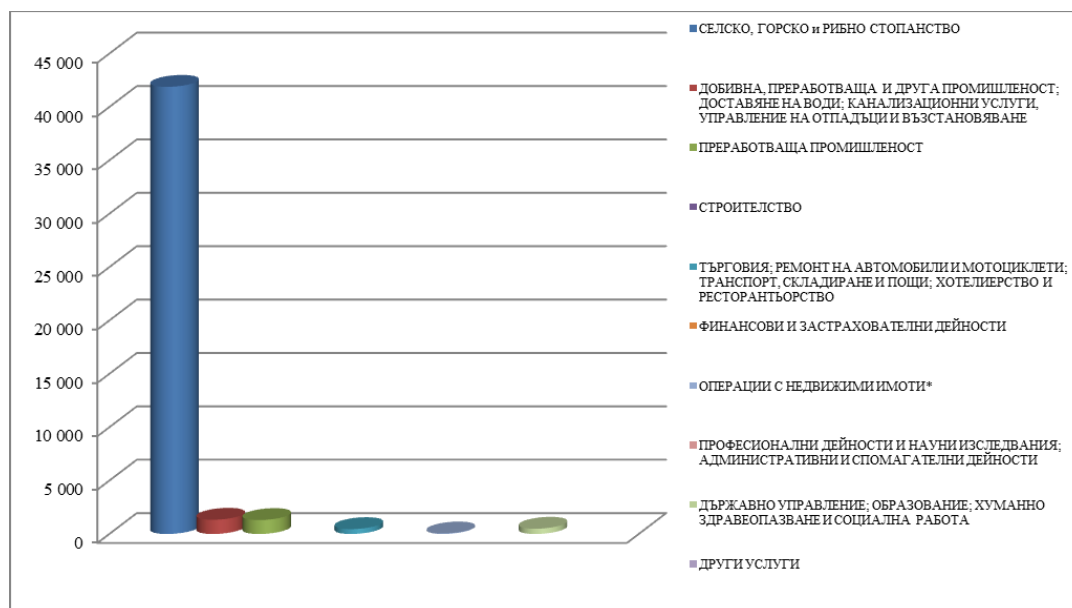
Източник: НСИ

Табл.2. Основни показатели на нефинансовите предприятия за 2011 г. по икономически дейности

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

През 2011 г. общият брой на заетите в предприятията в общината е 2455 души, като основната заетост е в сектор селско, горско и рибно стопанство – 1507 души, следван от сектор преработваща промишленост с 539 заети. В сравнение с 2010 г. броят на предприятията се е увеличил с 61 броя, а с 2009 г. с 72 броя.

Разходите за ДМА за 2011 г. за община Добричка са 141 051 хил. лв., като те съставляват 5,3 % от тези в област Добрич. Водещ е сектор селско, горско и рибно стопанство с 126 821 хил.лв. Спрямо предходната година разходите за ДМА са се увеличили с 24 611 хил. лв.

Източник: НСИ

Фиг.4. Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване, 2011 г.

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити ДМА чрез строителство след въвеждането им в действие с Акт образец 16 и чрез закупуване. През 2011 г. те са в размер на 44 683 хил. лв. – около 12 % от тези за област Добрич.

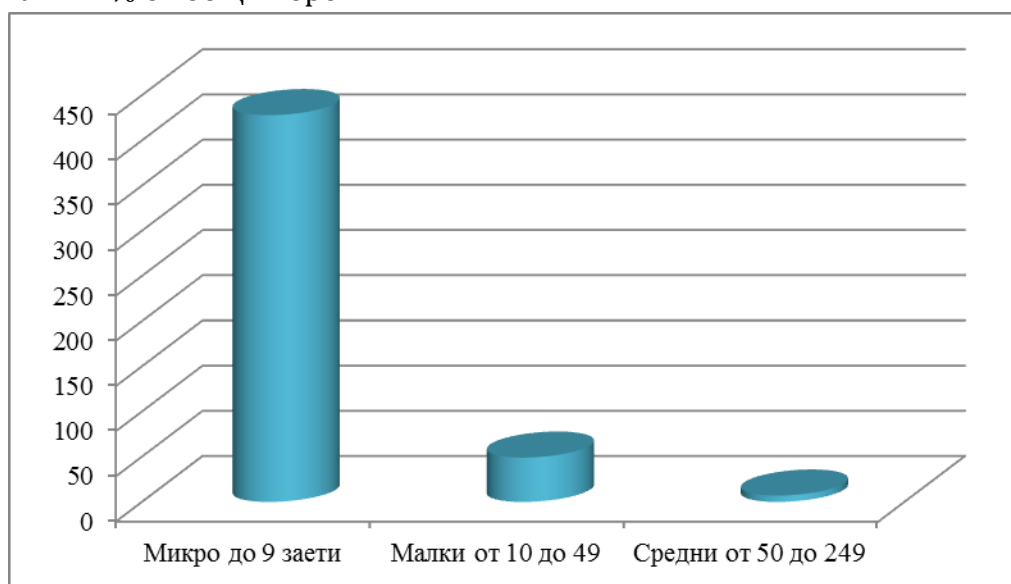
По данни на Териториално статистическо бюро основните показатели на стопанските единици /нефинансов сектор/ за периода 2009-2010 г. е както следва:

Наименовани е	2009 г., в хил. лв.			2010 г., в хил. лв.		
	Община Добричка	Област Добрич	Отн. дял Община / Област	Община Добричка	Област Добрич	Отн. дял Община / Област
Бруто продукция	148 432	1 353 596	10.96 %	205 965	1 707 161	12.06 %
Приходи от	229 920	2 810 50	8,18 %	291 969	2 982 05	9,79 %

дейността		7			3	
Нетни приходи от продажби	185 732	2 449 947	7,58 %	244 423	2 612 355	9,36 %
Разходи за дейността	215 438	2 712 748	7,94 %	255 754	2 745 298	9,32 %
Материални дълготрайни активи	103 132	2 479 897	4,16 %	116 440	2 747 044	4,24 %

Табл. 3. Показатели на стопанските единици /нефинансов сектор/ за периода 2009-2010 г.

В община Добричка преобладават микро - предприятията до 9 заети – 428 бр., като в общината няма големи предприятия с над 250 заети. Към 2011г. малките предприятия с от 10 до 49 заети са 49 бр., а средните с от 50 до 249 заети – 7 бр или 1.4% от общия брой.

Източник: НСИ

Фиг.5. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2011 г. по групи предприятия според броя на заетите

Селско стопанство

Районът е един от големите производители на селскостопанска продукция в страната, реална предпоставка за което е благоприятното съчетание на природно-климатичните условия. Този отрасъл е важен източник на доходи в населените места от общината и за поддържане на част от промишлената функция общината /особено на хранително-вкусовата промишленост/;

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

Общата територията на землището на общината е 1 296 163 дка, от които земеделските територии – 1 008 590 дка, равняващи се на 77,81 %. Производството на селскостопанска продукция е съсредоточено в следните земеделски структури през периода 2007 – 2011 г.:

- земеделски кооперации - 65 бр.
- арендатори и наематели - 296 бр.
- частни земеделски стопани - 571 бр.

В сравнение с предходните стопански години има тенденция на увеличаване броя на земеделските структури. Двата подотрасъла - растениевъдство и животновъдство не са развити в еднаква степен.

В община Добричка се развиват дейности като: търговия, туризъм, зърнопроизводство, зеленчукопроизводство, овощарство, билкарство, говедовъдство, свиневъдство, птицевъдство, пчеларство, зайцевъдство, дърводобив и дървопреработване, тютюнопроизводство, отглеждане на малини, къпини, ягоди и др.

Фирми/ЧЗП/ЧЗС/физически лица	Брой
зърнопроизводство	792
зеленчукопроизводство	37
търговия	178
овощарство	18
пчеларство	77
билкарство	5
говедовъдство	74
овцевъдство	17
тютюнопроизводство	3

Табл. 4. Брой производители по дейности

По данни от Преброяването на земеделските стопанства през 2010 година, земеделските стопанства в област Добрич са 10 823, което представлява 2,9 % от стопанствата в страната. Използваната земеделска площ (ИЗП) е в размер на 3 353 234,5 дка и е разпределена в 10 823 стопанства.

В община Добричка ИЗП е 875 725,1 дка, разпределени в 3 255 стопанства.

Общи на	Общо			ИЗП/дка/								
	Брой стопанства	ИЗП	Среден размер /дк	=0.0	>0.0н<10.0		≥10.0н<20.0		≥20.0н<100.0		≥100.0н<500	
				Бр.	Бр.	ИЗП/дка	Бр.	ИЗП/дка	Бр.	ИЗП/дка	Бр.	ИЗП/дка

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

			a/									
България	370 222	36 169 647.3	101. 3	13 148	248 015	816 280.7	46 944	625 506.8	41 124	1 631 422.8	12 828 2	786 112.8
Област Добрич	10 823	3 353 234.5	335. 3	823	6 224	15 777.5	977	12 966.2	1 300	58 178.8	877	190 077.4
Община Добричка	3 255	875 725.1	288. 4	218	2 064	5 003.2	230	3 034.9	346	16 277.4	242	52 010.3

Табл. 5. Използвана земеделска площ

Животновъдство

Животновъдството губи много от своите позиции и докато е било силно развито в миналото, сега несигурният пазар на продукти от животински произход, недостатъчният контрол върху вноса на тези продукти, нелоялната конкуренция и ниските изкупни цени сериозно задържат развитието на животновъдството. Броят на отглежданите животни е силно намалял и те са съсредоточени главно в частния двор на стопаните, и малка част в земеделските кооперации и арендаторски стопанства.

Към 2011 година броят на отглежданите животни (говеда и овце) е както следва:

- в ЗК - говеда – 180 бр. и овце – 100бр.;
- Арендатори и наематели – говеда – 4 261 бр., овце – 2 450 бр.;
- ЧЗП/ЧЗС – говеда – 2 485, овце – 1 582 бр.

Растениевъдство

В община Добричка има утвърдено производство на пълния набор продукти в отрасъла, обусловено от благоприятните агро-климатични и релефни условия. В структурата на растениевъдството основно място заемат пшеницата, ечемика, царевицата и слънчогледа.

Култури	Посевна площ-дка			Среден добив-кг/дка		
	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Пшеница	314 324	288 433	292 984	365	448	448
Ечемик	24 184	27 468	13 794	372	407	205

Царевица	165 803	169 402	185 164	492	715	625
Слънчоглед	197 923	186 489	175 442	212	216	240

Източник: НСИ

Табл.6. Засети площи и средните добиви по култури и по години на територията на Община Добричка, град Добрич

Освен основните култури на територията, се отглеждат и други (рапица, репко, овес, ръж, тритикале и др.), но те не заемат особено място в общия обем на произвежданата от растениевъдството продукция. Отглеждането на фуражни култури намалява, което е пряко свързано с намаляването на животновъдството. Перспективно направление е оранжерийното производство на зеленчуци, което наред с някои технически култури имат потенциал за бъдещо развитие чрез увеличаване на заетите площи и разнообразяване на отглежданите култури. Отглеждат се още малини, ким, лавандула, арония, събират се билки.

Важна предпоставка за получаването на по-качествена и по-евтина продукция, създадена с по-малко производствени разходи, е обработването на земята с подходяща техника. Със съдействието на ДФ "Земеделие" в общината успешно се прилагат нови инвестиционни програми. Отпусканите кредити са главно за закупуване на земеделска техника и за животни, а също и целеви субсидии за семена и торове.

Следва да се работи към модернизация на растениевъдството и отглеждането на по-високопродуктивни сортове с цел увеличаване на добивите.

По мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства” по Програма за развитие на селските райони от ДФ "Земеделие" са участвали общо 25 на брой фирми/ЧЗП и са получили финансови средства в размер на 5 492 389 лв. за земеделска техника и животни.

Предприсъединителната програма САПАРД е основен инструмент за подпомагане на земеделските производители и предприемачеството в селското стопанство. По тази програма са финансирани 3 на брой фирми/ЧЗП в размер на 1 094 000 лв.

Проблемите в растениевъдството, са:

- ниските изкупни цени на продукцията при висока себестойност /от високи цени на торове, пестициди, горива, части за поддържане на техниката/;
- липсата на достатъчно инвестиции за създаване на нови трайни насаждения и лошото поддържане на съществуващите;
- липсват достатъчно и големи складове, където да се съхранява продукцията от зеленчукопроизводството и овощарството, фризери, в които да се охлажда и тържища, на които да се продава.

Според областната дирекция “Земеделие и гори”, развитието на отрасъла се нуждае от:

- Субсидиране и кредитни линии за горива, торове и препарати;
- Кредитиране и *стимули* при създаване на нови и реконструкция на съществуващи *трайни насаждения*;
- Реконструкция на откритата *канална мрежа и дъждовалните полета*;
- Облекчаване процедурата по създаване на “Сдружения за напояване”;
- Субсидиране на поливните култури: зеленчуци, царевица, тютюн и слънчоглед;
- Приоритетно подпомагане на земеделските производители, осъществяващи дейността си на принципа “земя - краен” продукт;

Развитие на промишлеността

Структурата на промишлеността се определя от подотраслите:

- Хранително-вкусова промишленост - производство на растителни масла, колбаси, яйцепроизводство, хлебопроизводство и др.;
- Лека промишленост –дамска конфекция, обувки и кожени изделия, производство на мебели;

Производството на автомобилни филтри е преустановено.

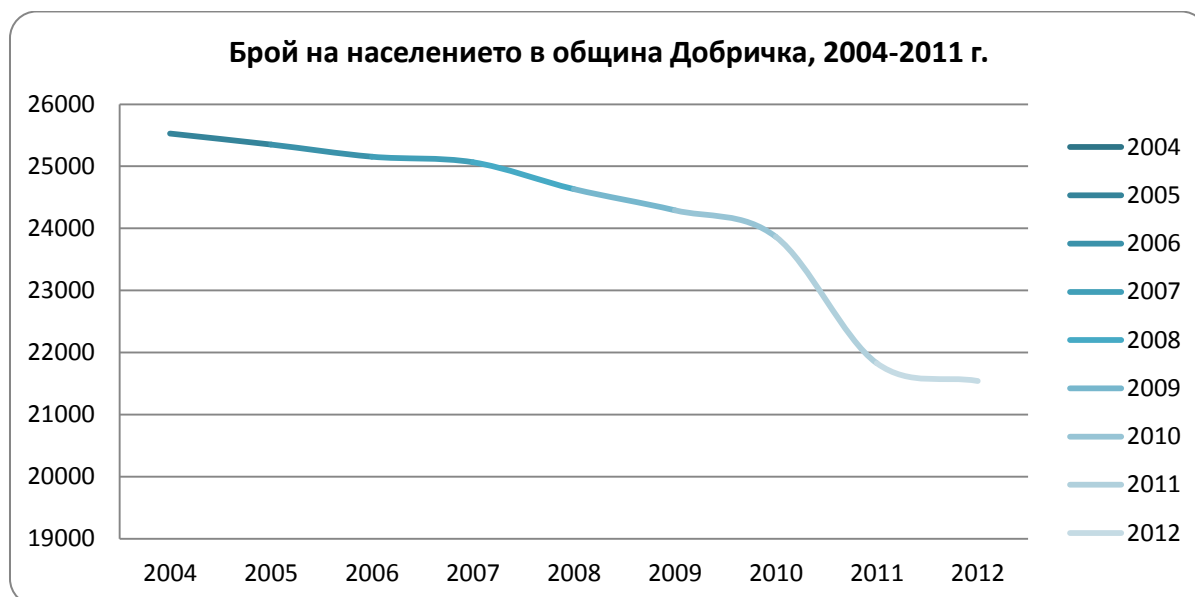
В структурата на промишленото производство преобладава делът на малките и микро предприятия.

На територията на общината липсват преработващи предприятия, които да оползотворяват местната продукция, особено на плодове и зеленчуци, което е затруднение и за производителите, които няма нито къде да складираат, нито къде да преработят произведеното.

3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

3.1. Демографска характеристика на населението

Процесът на намаляването на населението на община Добричка започва преди 1989 г., когато реално броят на населението на общината спира да нараства. Демографската ситуация в общината се дължи както на редица специфични за нея демографски, социално-икономически и културно-исторически фактори, така и на действието на влияния и фактори, характерни за цялата страна. Съществена роля за демографската ситуация оказват факторите раждаемост и смъртност, миграция, брачност и разводимост, етническа, религиозна, полово-възрастова и образователни структура на населението на общината. Освен това, върху демографската ситуация в общината влияние оказват и редица общи тенденции, които са характерни за европейските страни по отношение на тяхното демографско, социално и икономическо развитие. По този начин формирането на човешките ресурси в общината, в количествено и в качествено изражение се явява пряка последица от всички тези процеси. За периода 2004 - 2012 г. населението на територията на община Добричка показва тенденция на намаляване, като жителите на общината са намалели с 3987 души или с 15.62 %. От демографска гледна точка, намаляването на броя на населението на общината ще доведе до намаляване броя на работната сила и възпроизводствения капитал в нея. В този смисъл, това е сред основните неблагоприятни фактори за развитието на общината в бъдеще.

Източник:НСИ

Фиг.6. Брой на населението в община Добричка 2004-2011 г.

Години	Население – община Добричка (брой)	Ръст на население спрямо предходната година (%)
2004 г.	25528	0
2005 г.	25351	-0.69
2006 г.	25155	-0.77
2007 г.	25066	-0.35
2008 г.	24633	-1.73
2009 г.	24292	-1.38
2010 г.	23864	-1.76
2011 г.	21828	-8.53
2012 г.	21541	-1.31

Източник:НСИ

Фиг.7. Ръст на населението в община Добричка 2004-2012 г.

Върху формирането на броя на населението в общината влияние оказват преди всичко два фактора – естественото движение на населението и външната миграция. Въпреки това, значителна роля за това имат и половата и възрастовата структура на населението. Така, например, мястото в семейството, социалният статус, участието на индивида в естественото възпроизводство и в трудовия процес зависят от половата принадлежност на индивида. Съотношението между половете в по-високите възрастови групи до голяма степен зависи от смъртността, която е по-ниска сред жените над 40-годишна възраст, спрямо тази на мъжете в същата възрастова група.

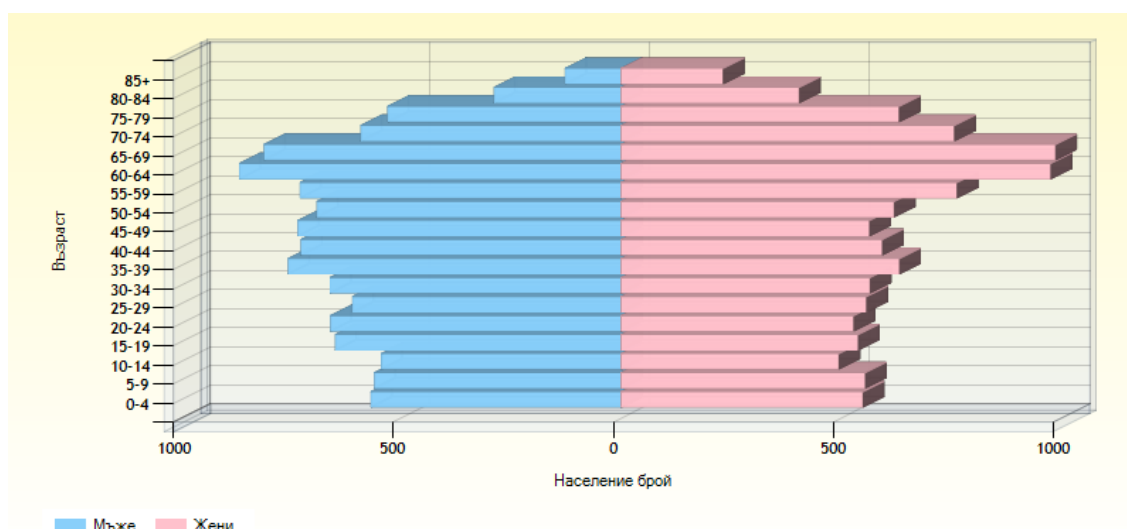

Източник:НСИ

Фиг.8. Полова структура на населението в община Добричка, 2004-2012г.

Въпреки че тенденцията за преобладаване на жените над мъжете е характерна за цялата страна, община Добричка е изключение от тази тенденция. През последните години мъжете преобладават над жените. Факторите, оказващи влияние върху половата структура на община Добричка, са смъртност, раждаемост, продължителност на живота и миграционна подвижност на населението. Най-благоприятната полова структура за населението в общината е тази, при която мъжете имат лек превес, запазващ се до пенсионна възраст, а жените имат незначителен такъв в тази възрастова граница. Населението на община Добричка се отличава с относително благоприятна полова структура, за разлика например от град София.

Състоянието на възрастовата структура на населението оказва решаваща роля за неговата полова структура. Така при по-млада възрастова структура до-голяма степен е налице и по-благоприятна полова структура на населението. Освен това, влияние върху половата структура на населението оказва и неговата миграционна подвижност. Мъжете обикновено са по-мобилната част от населението. В резултат на това се наблюдават промени в половата структура на населението на определени територии. Като цяло, по-високата мобилност на мъжете се свързва с тяхната психологическа нагласа по отношение на условията на труд. Най-общо, възрастовата структура на населението на община Добричка представлява съотношението между отделните възрастови групи от населението. Негативните тенденции по отношение на демографските процеси, характерни за последните две десетилетия, са в основата на значимите промени във възрастовата структура на населението на общината. Най-общо това се изразява в нарастване дела на възрастното население (над 60 години) и съответно намаляване на дела на населението под 20 години. По този начин процесът на застаряване на населението на общината се задълбочава. Влияние върху възрастовата структура на населението на общината оказват промените в раждаемостта и смъртността, продължителността на живота, жизненият стандарт на населението, както и неговото миграционно поведение. От друга страна, състоянието на възрастовата структура на населението оказва влияние върху възпроизводството на населението, както и върху формирането на трудовия потенциал на общината.

Източник:НСИ

Фиг. 9. Полово-възрастова пирамида община Добричка

От полово-възрастовата пирамида на общината става ясно, че намаляването на населението в най-младите възрастови групи води до неговото застаряване. В резултат на спадащата раждаемост в община Добричка е налице трайна тенденция на намаляване на населението в подтрудоспособна възраст. В бъдеще тази тенденция ще доведе до намаляване на трудоспособното население на общината и съответно ограничаване на работната сила в нея. От друга страна, населението в пенсионна възраст се увеличава, което ще доведе и до увеличаване на натиска върху бюджета, като резултат от повишеното социално натоварване на икономически активните лица в общината. Жените преобладават сред населението в надтрудоспособна възраст, докато сред лицата в под- и трудоспособна възраст превес имат мъжете. Цялостното влошаване на възрастовата структура на населението оказва негативно влияние върху качеството и размера на трудовите ресурси. На фона на икономическата криза и настоящия динамичен пазар на труда, характеризиращ се с постоянно променящи се изисквания към професионалните умения и квалификацията на заетите лица, процесът на застаряване на населението поражда необходимостта от учене през целия живот на работната сила и непрестанно повишаване на нейния потенциал. Застаряването на населението, изразяващо се в нарастване дела на лицата над 65 години, създава съществени проблеми за здравеопазването, системата за социално подпомагане и социално-осигурителната система.

	0-14	15-49	50+
Р България	13.24	46.80	39.96
Североизточен район	14.06	48.04	37.90
област Добрич	13.77	45.80	40.43
община Добричка	14.83	39.80	45.37

Източник: НСИ

Табл. 7. Възрастов състав на населението по Зунберг, %

Значимостта на възрастовата структура на населението се предопределя от участието на индивидите в материалното производство и духовния живот на обществото, както и от техните различни трудови и жизнени възможности. Освен това, от съществено значение е и зависимостта между естествения прираст на населението и неговата полово-възрастова структура. Според групировката на шведския демограф Зунберг, възрастовата структура на населението в изследваната община е от регресивен тип, с ясна тенденция към застаряване на населението. Населението на община Добричка, от гледна точка на своя възрастов състав, се намира в изключително неблагоприятна ситуация по отношение на населението над 50-годишна възраст.

Етапът на демографски преход, в който се намира нашата страна е пряко отговорен за процеса на демографско остаряване на населението в община Добричка. Последният се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението в младите възрастови групи (под 15 години) и увеличаване на дела на населението във високите възрастови групи (на 65 и повече години). Неблагоприятно влияние върху формирането на трудовия ресурс оказват неблагоприятните демографски процеси в края на 20 в. и началото на 21 в., които водят до изменения в неговата качествена структура. Измененията във възрастовата структура на населението имат решаваща роля при формирането на трудоспособния контингент на общината.

	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Р. България	13.24	68.27	18.49
Североизточен район	14.06	68.94	17.01
област Добрич	13.77	68.34	17.89
община Добричка	14.83	60.86	24.31

Източник: НСИ

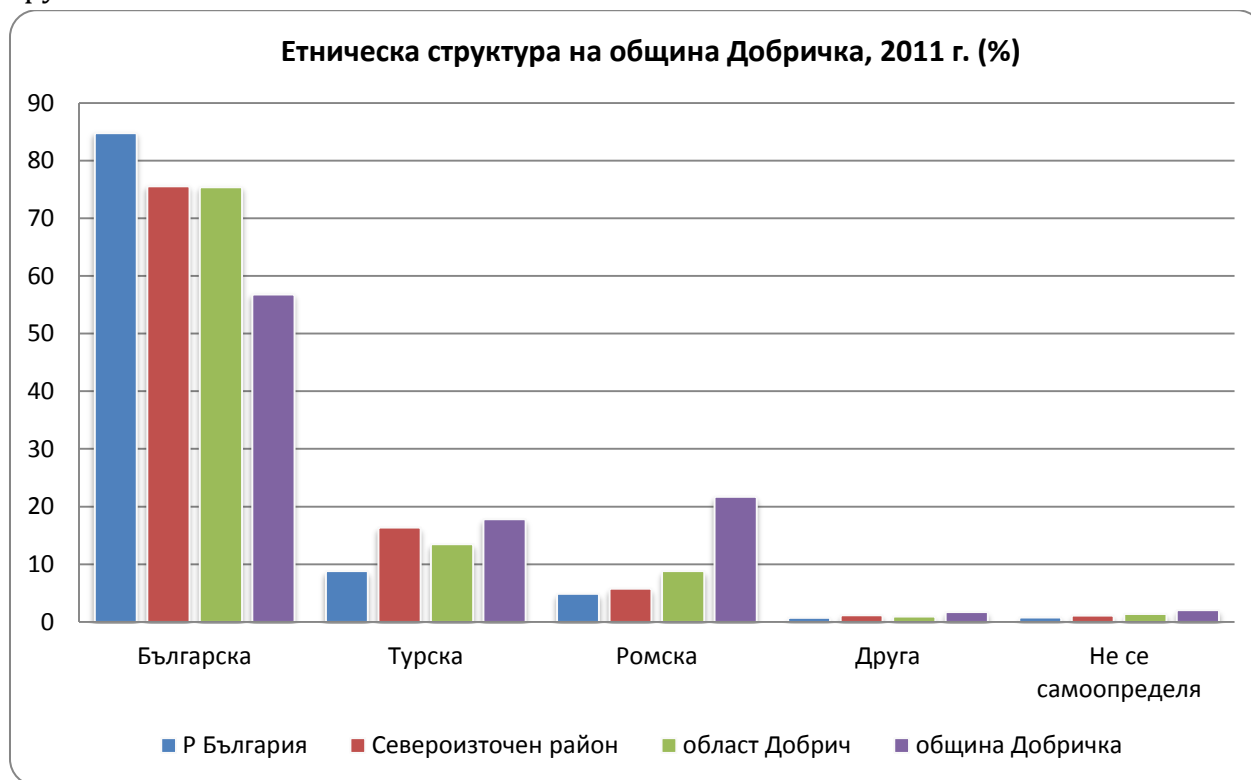
Табл.8. Население под трудоспособна, в трудоспособна и надтрудоспособна възраст, 2011 г. (%)

Изменението във възрастовия състав на населението е от решаващо значение за формирането на трудоспособен контингент⁴. В резултат на относително ниската раждаемост, населението в под трудоспособна възраст заема най-малък дял в изследваните територии. Въпреки че община Добричка е с

⁴ Включва лицата от началната до пределната трудова възраст според Българското трудово законодателство.

относително по-висок дял на население в под трудоспособна възраст, все още е недостатъчен за бъдещото формиране на трудовия контингент. Това важи и за останалите изследвани територии. Делът на населението в надтрудоспособна възраст в общината е значително по-висок от този в областта и района, а в трудоспособна възраст - най-нисък. Миграциите на предимно млади хора ще допринесе за влошаването на възрастовия състав на населението в общината. И в бъдеще процесът на демографско остаряване ще зависи от емиграцията на млади семейства. В близките години се очаква влошаване на стойностите на коефициента на възрастова зависимост.

Сред основните и най-важни характеристики на населението е етническият му състав. Той оказва влияние върху възпроизводството на населението, както и върху общественото поведение и трудовата активност на лицата. През последните години не се наблюдава съществено изменение на етническата структура на населението в общината, поради факта, че демографските тенденции, характерни за общината, се отразяват върху броя на всички етнически групи.

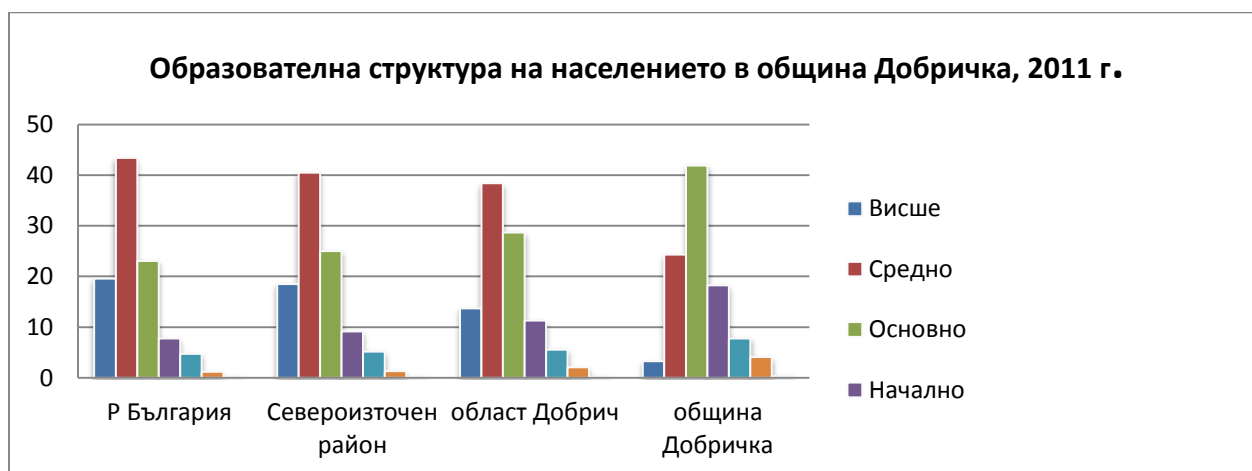

Източник:НСИ

Фиг.10. Етническа структура на община Добричка

Община Добричка се отличава с по-нисък процент на население от българската етническа група и високия процент на население от турската и ромската етнически групи в сравнение със средните стойности за страната .

Един от най-важните показатели е образователната структура на населението. Той характеризира възможностите за развитие и качеството на живот в община Добричка. Именно поради тази причина в индекса за човешко развитие в Програмата за развитие на ООН, образованието е включено като структурообразуващ елемент. От голямо значение за развитието на общината е състоянието на образователната структура на населението, тъй като от нея зависи мобилността на лицата на пазара на труда, която да гарантира по-висок жизнен стандарт, качество на живот и по-добро заплащане.

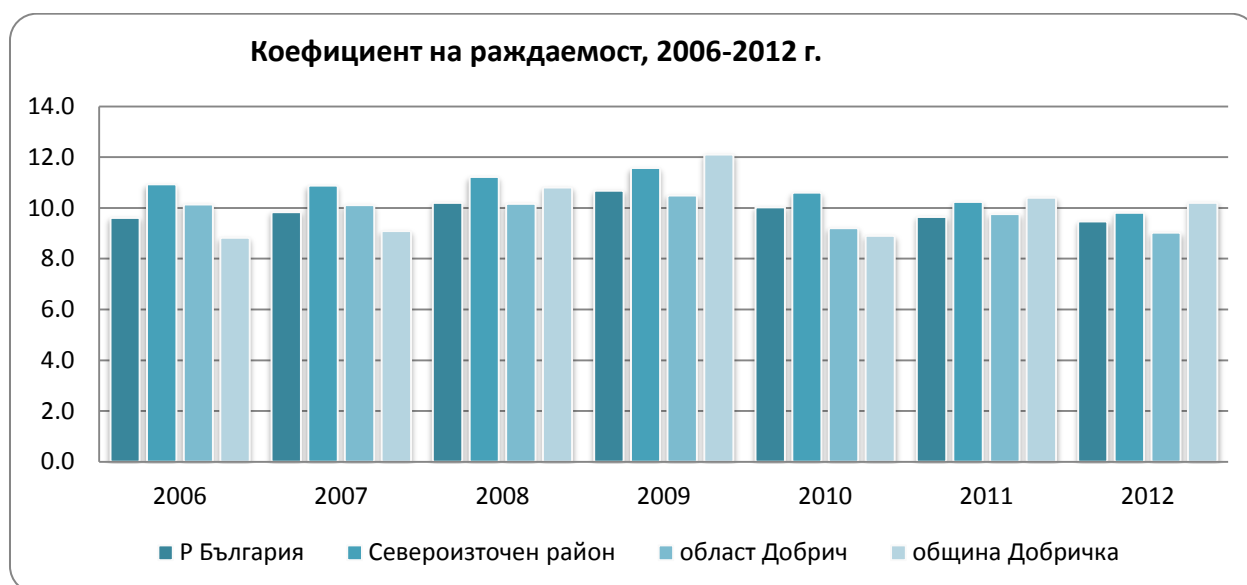

Източник:НСИ

Фиг. 11. Образователна структура на населението за 2011г.

На територията на община Добричка се наблюдава малък процент на хора с висше или средно образование, за сметка на големия процент население с основно, начално и незавършено образование.

Смяната на едни поколение с друго стои в основата на така нареченото възпроизводство на населението. Количественото измерение на последното представлява естественото движение на населението, което се характеризира с процесите раждаемост и смъртност. Изселванията на населението от общината в последните години водят до влошаване на демографските структури, стоящи в основата на проблемите в естественото възпроизводство на населението. Това най-ясно се вижда при тенденциите на основните демографски показатели – раждаемост и смъртност. Раждаемостта зависи от редица фактори – демографски, икономически и социални.

Източник: НСИ

Фиг.12. Коефициент на раждаемост 2006-2012

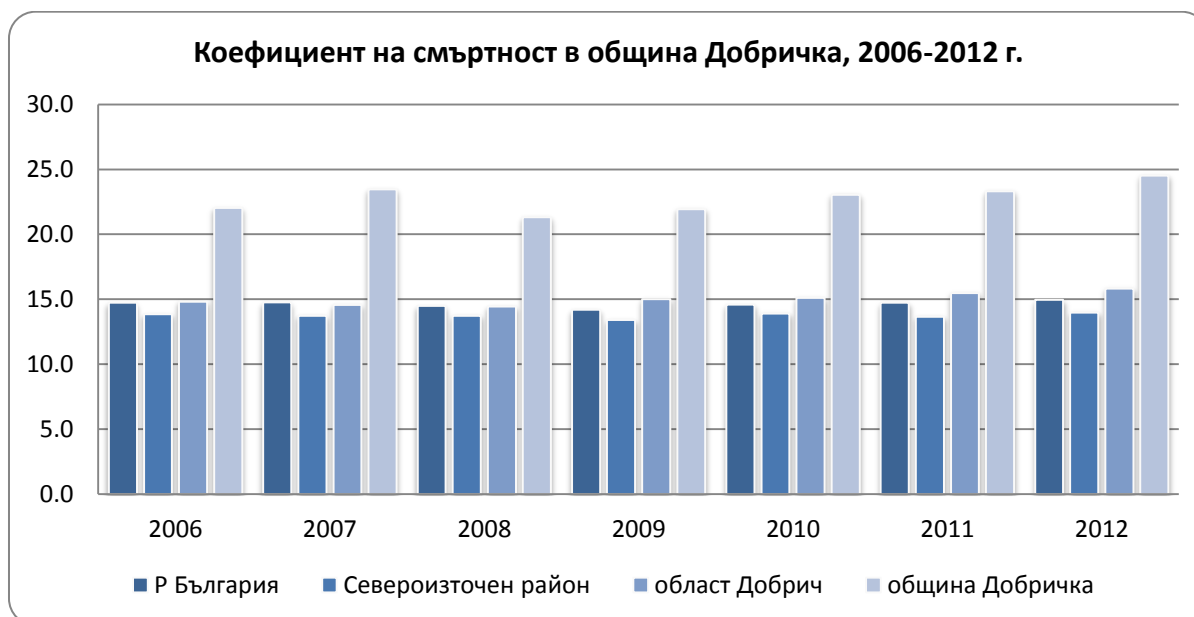
Коефициентът на раждаемост в общината е много по-висок от средния за областта, района за планиране и страната. Това до голяма степен се дължи на етническата структура на населението.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Р България	9.6	9.8	10.2	10.7	10.0	9.6	9.5
Североизточен район	10.9	10.9	11.2	11.6	10.6	10.2	9.8
област Добрич	10.1	10.1	10.2	10.5	9.2	9.8	9.0
община Добричка	8.82	9.09	10.8	12.1	8.9	10.4	10.2

Източник:НСИ

Табл. 9. Коефициент на раждаемост на населението в ‰, 2006-2012 г.

Динамиката в показателя смъртност до голяма степен се обуславя от процеса на демографско остаряване на населението. В бъдеще относително високата смъртност (в това число обща, детска и преждевременна) ще продължи да оказва негативно влияние върху положителния естествен прираст. През последните 20 години е налице трайна тенденция към поддържане на високи стойности на смъртността, която е в резултат на застаряването на населението.

Източник:НСИ

Фиг.13. Коефициент на смъртност в община Добричка, 2006-2012

Поради тази причина стойностите на смъртността в общината са много по-високи от тези на областта и района за планиране и страната.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Р България	14.7	14.8	14.5	14.2	14.6	14.7	15.0
Североизточен район	13.8	13.7	13.7	13.4	13.9	13.7	14.0
област Добрич	14.8	14.6	14.4	15.0	15.1	15.5	15.8
община Добричка	22.02	23.46	21.31	21.94	23.05	23.32	24.51

Източник:НСИ

Табл. 10. Коефициент на смъртност на населението в ‰, 2006-2012 г.

През последните години е налице подържане на високи отрицателни стойности на естествения прираст, което от своя страна води до намаляване на демографския потенциал на общината и възможностите ѝ за социално-икономическо развитие.

Източник:НСИ

Фиг. 14. Естествен прираст, 2006-2012 г.

Възпроизводствените възможности на населението в общината се влошават от остаряването на населението и отрицателния естествен прираст, за което говорят и стойностите на демографските показатели. Една от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на показателя естествен прираст е подобряването на средата и условията за живот.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Р България	-5.1	-5.0	-4.3	-3.5	-4.6	-5.1	-5.5
Североизточен район	-2.9	-2.8	-2.5	-1.8	-3.3	-3.5	-4.2
област Добрич	-4.7	-4.5	-4.2	-4.5	-5.9	-5.7	-6.8
община Добричка	-13.2	-14.4	-10.5	-9.8	-14.2	-12.9	-14.3

Източник:НСИ

Табл. 11. Естествен прираст в ‰, 2006-2012 г.

Съществено влияние върху демографското, социалното и икономическото развитие на отделните територии оказват миграциите и техните специфични особености.

година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2003	1078	517	561	455	197	258	623	320	303
2004	818	407	411	547	230	317	271	177	94
2005	889	413	476	758	323	435	131	90	41

2006	612	297	315	476	228	248	136	69	67
2007	954	459	495	683	305	378	271	154	117
2008	453	212	241	627	262	365	-174	-50	-124
2009	554	263	291	657	307	350	-103	-44	-59
2010	622	314	308	713	340	373	-91	-26	-65
2011	370	199	171	409	198	211	-39	1	-40
2012	351	163	188	329	154	175	22	9	13

Източник:НСИ

Табл.12. Механичен прираст на населението 2003-2012 г.

Характерно за територията на община Добричка е положителен механичен прираст както през последната година, така и през по-голямата част от изследвания период. Въпреки това, емигранти в общината са предимно млади хора между 20 и 35 години. Емигрирането на образовани, млади хора ще окаже негативно влияние върху икономическото и социалното развитие на общината в бъдеще. Освен това емиграцията на млади хора има силен отрицателен ефект и върху възпроизводството на населението. Сред основните мотиви за емиграция през последните години са осигуряването на трудова заетост, по-висок жизнен стандарт и по-високи доходи, по-добра среда за живот, стремежът за образователна и професионална реализация.

Година	Естествен прираст	Механичен прираст	Абсолютен прираст
2004	-266	271	5
2005	-308	131	-177
2006	-332	136	-196
2007	-360	271	-89
2008	-259	-174	-433
2009	-238	-103	-341
2010	-337	-91	-428
2011	-283	-39	-322
2012	-309	22	-287

Източник:НСИ

Табл.13. Абсолютен прираст на населението

През последните 8 години абсолютният прираст на населението в общината е отрицателен. Очаква се запазване на тенденцията към намаляване на населението на община Добричка. Към 2020 г. се очаква то да намалее до около 19 300 души.

3.2. Заетост

Въпреки че за страната е характерен ръст на икономиката през 2011 г., той се явява недостатъчен за увеличение на заетостта. По данни от преброяването от 2011 г. икономически активните лица в община Добричка са 6682. От тях 4481 са заети и 2201 безработни. От всички 4481 заети в общината 1501 (около 33 % от тях) са заети в отрасъла селско, горско и рибно стопанство. Тук се включват лица на 15 и повече навършени години по служебно или трудово правоотношение, както и такива, които извършват работа дори и само за един час. Всички тези лица получават работна заплата или друг доход. Следва да се отбележи, че в броя на заетите лица се включват и лицата, които не работят в момента, поради годишен отпуск, временно отсъствие по болест, родителски отпуск, отпуск при раждане на дете, поради трудов спор, стачка или други. Броят на заетите лица представлява около 24 % от активното население на общината в трудоспособна възраст. Сред заетите преобладават работещите в частния сектор.

3.3. Безработица

Характерно за заетостта в общината е нейната силна обвързаност с основния за района отрасъл селското стопанство. Поради тази причина заетостта на работна сила в община Добричка много силно се влияе от месеците, през които се осъществява този отрасъл – лято/есен. През останалите месеци на годината безработицата в общината отбелязва най-високи стойности, поради липсата на търсене на работна ръка.

През 2001 г. година безработицата в общината представлява 28.81 %, като през 2011 г. тя намалява на 18.3 % (при 11.3 % за страната). Броят на регистрираните безработни лица през 2004 г. е 2745, а през 2011 г. – 2211.

Безработица в %, 2001 – 2004 г.- 2011 г.					
	2001	2002	2003	2004	2011
Република България	17.3	16.3	13.5	12.2	11.1
Североизточен район	23.0	21.1	18.1	-	15.5
Област Добрич	23.3	22.1	18.7	15.4	11.7
Община Добричка	28.3	27.9	27.0	26.6	18.3

Табл.14. Безработица в %, 2001 – 2004 г.- 2011 г

Наблюдава се постепенно намаляване на безработицата, която обаче остава значително по-висока от средното за страната. Не бива да се пренебрегва фактът, че реализацията на безработните лица на пазара на труда е в пряка и съществена зависимост от пола, възрастта, професионално-квалификационните и образователните характеристики на безработните лица. Поради тази причина, е

необходимо провеждането на мерки и политики, свързани с повишаване на квалификационните характеристики на безработните.

3.4. Здравеопазване

На територията на общината с цел осигуряване на здравното обслужване на населението са налице 19 лекарски и 11 стоматологични практики. В почти всички от тях са извършени ремонтни дейности и е осигурено съвременно медицинско оборудване, благодарение на одобрен проект от Министерството на здравеопазването. Общината отдава под наем обекти за здравно обслужване, които са общинска собственост. Наемите на подобни обекти, предвид социалната им функция, са на символични цени. Приоритетна цел на общината по отношение на здравеопазването е изпълнението на договорните отношения между нея и стоматологичните и лекарските практики. По този начин се цели осигуряване на първична доболнична помощ за населението.

3.5. Образование

Осъществяването на държавната и общинската политика по отношение на образованието се осъществява от Дирекция „ОКЗСУСВТЗ”. През 2011 г. на територията на общината функционират 32 целодневни детски градини със 716 деца и 37 групи или 85 % от живородените с постоянен адрес в общината и на предучилищна възраст. В общината има 18 основни и 3 начални училища. През учебната 2011/2012 г. в училищата в общината се обучават 1573 ученика от първи до осми клас. Компютърно обучение е предоставено на 1031 ученици, 65%, а езиково обучение – в задължителна подготовка чужд език изучават 1379 ученика, 88%. Общият брой на учениците в полуинтернатните групи (26 на брой) е 607. Въпреки усилията и мерките, целящи задържане на учениците в училище, свеждащи се до обвързване на социалните помощи и детските надбавки с редовното посещение на децата в училище, броят на учениците показва тенденция към постоянно намаление. През учебната 2011/2012 г. от училище са отпаднали 35 ученици. За учебната 2011/2012 г. общият брой на персонала в училищата (196 бр.) и ЦДГ (133 бр.) е 329. Около 62 % от учителите в общинските училища и детски градини имат степен на професионална квалификация. Това показва, че системата на образованието в общината разполага с достатъчно на брой и квалифицирани кадри.

Въпреки намаляващия брой на учениците, общината не закрива училища и ЦДГ. Налице е много добър училищен сграден фонд, който подпомага учебния процес. Базата на образованието е разположена в общо 36 селища в общината.

Подобряването на условията и материалната база е основен фактор за подобряване обучението на учениците в общината. В тази връзка през изминалия период са предприети редица ремонтни дейности, модернизация и обновяване на ЦДГ и училища. Осигурен е специализиран превоз за всички 604

пътуващи ученика, които са на възраст до 16 години и подлежат на задължително обучение.

3.6. Култура

На територията на общината съществуват 42 читалища с регистрирани над 1800 читалищни членове⁵. В почти всички читалища функционират различни по големина библиотеки. Посредством художествено-творческа дейност читалищата в общината имат за цел запазване и съхранение на духовността на местното население. За 2011 г. около 80 % от всички културни прояви на общината са проведени в читалищата. Наред с това, в тях функционират танцови групи, певчески групи, групи за модерни танци, за художествено слово, за обичаи, коледарски и лазарски групи. Читалищата способстват за честването в селата на бележити дати и годишнини, както и на празници от народния календар. Пример за това е регионалният събор „Песни и танци от слънчева Добруджа” край село Дебрене, като през 2012 г. той се провежда за 44 пореден път, като на всеки пет години този събор влиза в ролята на кръг за класиране за националния фолклорен събор в Копривщица.

По проект на Министерството на културата – Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация и комуникация за всеки” на читалищните библиотеки в селата Божурово, Ф.Дянково и Плачи дол са осигурени компютърни конфигурации. Около 1200 самодейци от читалищата в общината имат значителни участия – над 450 международни, национални, общински и читалищни изяви.

3.7. Социални дейности

Броят на лицата, нуждаещи се от социални услуги в общината, нараства. Това се дължи на неблагоприятните социални и най-вече демографски процеси, в лицето на застаряване на населението, нарастване дела на самотните хора, децата в риск и хората с увреждания.

Социалните дейности в общината се свеждат до подпомагане и разширяване на възможностите на хората да водят самостоятелен живот. Благодарение на социалната работа се цели подкрепа на нуждаещите се за извършване на ежедневни дейности или социалното им включване в обществото.

През 2012 г. на територията на общината съществуват и функционират възрастни с деменция в село Опанец (с капацитет 50 места) и дом за деца лишени от родителски грижи „Добруджанче” в село Овчарово (с капацитет 15 места), който през 2013 г. е закрит във връзка с процеса на деинституционализация и дом за

⁵ Програма за развитие на читалищната дейност в община Добричка, град Добрич за 2012г.

През 2011 г. Домашен социален патронаж увеличава своя капацитет, за предоставянето на социални услуги на нуждаещите се в него от 350 на 500 места. През 2012 г. броят на селата, обслужвани в социален патронаж е 48. В село Карапелит предстои увеличаване броя на обслужваните лица.

Благодарение на финансирането от фонд „Социална закрила” към МТСТ през 2011 г. в община Добричка се развива дейността „обществена трапезария”, която осигурява на 100 лица безплатна храна през зимните месеци.

На база проекта „Алтернативи” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” са назначени 16 лични асистента, които обслужват 16 нуждаещи се лица. За периода 01.2011- 02.2012 са назначени 14 социални асистента и 18 домашни помощника, обслужващи общо 91 потребителя. През същия период стартира и друг проект по ОП „РЧР” - „Създаване и функциониране на Център за обществена подкрепа (ЦОП) на деца в неравностойно положение от 7 до 18 години в община Добричка”. По този проект е предоставена социална услуга на общо 75 потребителя (деца и техните родители). Дейностите по този проект (в лицето на ЦОП) са насочени преди всичко към приемна грижа и осиновяване, деинституционализация и реинтеграция на деца, превенция на насилие и изоставяне, отпадане от училище, превенция на отклоняващо се поведение, развиване наумения за самостоятелен живот. В общината се наблюдава тенденция на увеличаване броя на лицата, нуждаещи се от услугите „Личен асистент”, „Социален асистент” и „Домашен социален патронаж”. От друга страна е налице липсата на услугите „домашен помощник” и „социален асистент”. Преодоляването на този проблем е възможно чрез увеличаване капацитета на обгрижваните хора като цяло и на лицата, получаващи социални услуги в Домашен социален патронаж. Необходимо е също така подобряване на материалните условия за работа на Домашния социален патронаж.

3.8. Пенсионерски клубове

През 2011 г. на територията на общината функционират 52 клуба на пенсионера. Предвид важната им социална роля, изразяваща се в поддържане на социални контакти и жизнен стандарт на пенсионерите, приоритет на общината е финансирането а клубовете, с цел тяхната издръжка и развитие.

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1. Транспортна инфраструктура

Общината има сравнително добри вътрешни и външни транспортни връзки, които осигуряват достъп до морски и речни пристанища, Ро-Ро терминали и гражданско летище Варна. Благоприятните транспортни връзки с Румъния осигуряват достъп до съседни пазари. Преобладаващи са пътища от второкласната и третокласната пътна мрежа, като проблем, обаче, се оказва състоянието на пътната настилка. Територията за транспорт и инфраструктура е разположена на 0.6 % от територията на общината. Дължината на работната мрежа е 439,6 км, като разпределението по класове пътища е следното:

Фиг.15. Разпределение на пътната мрежа в община Добричка (%)

Общината остава в страни от международен път Е-87, свързващ ГКПП Дуранкулак на българо-румънската граница с ГКПП Малко Търново по протежение на черноморското крайбрежие, както и от общоевропейските транспортни коридори, като най-близките от тях са коридор № 7, преминаващ през Силистра и свързващ Северно море с Черно море чрез речния канал Рейн — Майн — Дунав и коридор № 8, свързващ Адриатическо с Черно море и достигащ до Варна. Пътищата, свързващи селищата в общината с тези важни пътни артерии, са с ниска пропускателна способност, а при зимни условия много често

непроходими, което затруднява достъпа на стоки и товари и по този начин представлява пречка за развитието на бизнеса и води до изолиране на района.

През територията на общината преминават важни второкласни шосета: път II-29 (ГКПП „Йовково“ –Генерал Тошево-Добрич-Аксаково-Варна), път II-71 (Силистра-Добрич-Оброчище), път II-27 (Нови Пазар-Добрич-Балчик).

Третокласната пътна мрежа включва::

III 293 Добрич - Паскалево - Крушари - Коритен - граница Румъния

III 9701 Ок.п. Добрич - Победа - Методиево - Малина - Преселенци - Горица - Великово - Сираково – Сърнино

III 7105 (Средище - Хитово) - Балик - Житница - Козлодуйци – Добрич

III 7106 Карапелит - Гешаново – Кочмар

III 2702 (Владимирово - ок.п. Добрич) Одринци - Ведрина - п.к. гара Оборище - Генерал Киселово - Вълчи дол - Щипско – Суворово.

Главните пътища, пресичащи територията на общината, са радиално разположени към град Добрич, с направления северозапад, североизток и юг (Силистра, Констанца, Варна), като осъществяват връзката с опорните центрове в района.

Според справка на община Добричка за дължина и състояние на пътната мрежа по участъци от общинските пътища, към 28.01.2013, пътищата в добро състояние са 162,6 км, в задоволително състояние – 12,6 км, в лошо състояние - 26 км. За периода 2007-2012 година са ремонтирани 91 821 м² асфалтова настилка върху повече от 300 км пътища. През същия период от време е подобрена уличната мрежа, чрез отремонтиране и смяна на асфалтова настилка (36 522 м² за периода 2007-2012) и шосировка (17 991 м² за периода 2007-2012).

През територията на общината преминава жп линия от Разделна (община Белослав) за Девня, Суворово, Вълчи дол, Добрич и Кардам, която на север пресича българо-румънската граница при ГКПП „Йовково“ и продължава през румънска територия за Констанца и така свързва вътрешността на страната с Румъния, Украйна, Русия и други европейски държави. Железопътният транспорт осигурява връзка на общината със столицата, крайбрежието, Румъния и европейски страни. Чрез нея се осъществява преносът на товари към вътрешността на страната и към чужбина.

Действащи жп. гари и спирки на територията на общината са:

-Местност Ифеклята – прелез

-Спирка – с.Победа

-Спирка – с.Дончево

-Спирка – с.Ген.Колево

-Спирка- Ново Ботево

Най-близко разположеното международно летище е летище Варна. На 210 км. от границата с Румъния се намира международното летище Букурещ. Значение имат и разположените в близост речни и морски пристанища- Силистра

на р.Дунав, пристанище Балчик и пристанищен комплекс Варна, Варна-Запад и Леспорт.

Транспортното обслужване на населението от селищата в общината се осъществява предимно чрез транспортни схеми, заминаващи и пристигащи в град Добрич. Все още има села с липсващ автобусен транспорт: Ново Ботево, Врачанци, Кръгулево.

4.2. Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води

Водоснабдяването в общината се осъществява от подземни водоизточници, чрез 16бр. помпени станции, разположени на територията на общината и 4 бр. външни помпени станции. Единствен ВиК оператор за общината се явява „ВиК” ЕООД гр. Добрич, като дружество със 100% държавно участие. Помпените станции, разположени на територията на общината са – Водняци, Гешаново, Бенковски, Бладимирово, Тянево, Полковник Иваново, Смолница, Долина, Дуланкулак, Камен, росеново, Батово, Оброчище, Дебрене и Стожер. За част от селата на общината се подава вода и от външни ПС – Лозенец, Безводица, Оброчище и магистрала Шабла.

Основните водоизточници са дълбоки сондажи и малък брой каптажи, които са напълно достатъчни, като дебит за нормалното водоподаване в населените места. Няма неводоснабдени места и отклонение в стандартите на качество на водата. Междуселищната водопроводна мрежа е 353 км, от които 284км с азбестоциментови тръби, 31 км. стоманени и 38 км. полиетиленови. Селищната водопроводна мрежа е с дължина 444км, от които 428км с азбестоциментови тръби, 10 км. стоманени и 6 км. полиетиленови.

Големи загуби на вода са породени от амортизираните азбестоциментови тръби, които са предпоставка за непрекъснати аварии, както в междуселищните водопроводи, така и в селищните водопроводни мрежи, изградени основно през 60-те години на миналия век. Към 2011г. частично е подменен водопроводът на 6 села.

В населените места от общината няма изградени канализационни системи за отпадни битови води. В село Врачанци функционира ГПСОВ-Добрич. ПСОВ Добрич се стопанисва от „ВиК ООД“, гр. Добрич, която е разположена в с. Врачанци, община Добричка и пречиства отпадъчните води от канализационната система само на гр. Добрич.

4.3. Електроснабдяване

В общината няма неелектрифицирани населени места. Има трафопостове и разпределителни мрежи ниско напрежение във всички населени места.

Трансформаторната мощност в трафопостовите е достатъчна за съществуващите товари, но е неравномерно разпределена.

В няколко села се налага изграждане на нови трафопостове – Алцек, Полковник Свещарово, Приморци, Стефан Караджа. Подменена е ел.мрежата в селищата Долина, Одринци, Владимирово.⁶

4.4. Газопроводи

През територията на Община Добричка преминават два магистрални газопровода. Единият газопровод е транзитен за Турция, а другия захранва националната газопрепосна система. До края на 2013г. се очаква да бъде завършен газопровод от Добрич до Силистра. Това обуславя изграждането на газоснабдителна мрежа с ниско налягане за битово и обществено газоснабдяване.

4.5. Улично осветление

Мрежата за улично осветление и осветителните тела е подменена с енергоспестяващи осветителни тела. Броят на монтираните осветителни тела е 7112 бр.

Към 2011 г. са извършени строително ремонтни работи за разширение и увеличаване броя на осветителни тела в селата Бенковски, Лясково, Ф.Дянково, Царевец, Одринци, Овчарово и Възстановяване на парково осветление в с.Стожер

4.6. Комуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи

- **Пощи**

В Община Добричка реализират дейността си „Български пощи“ ЕАД с пощенски станции в с. Батово, с. Бенковски, с. Божурово, с. Ведрина, с. Владимирово, с. Дончево, с. Житница, с. Карапелит, с. Ловчанци, с. Методиево, с. Овчарово, с. Одринци, с. Паскалево, с. Плачи дол, с. Победа, с. Свобода, с. Смолница, с. Ст. Караджа, с. Стефаново, с. Стожер, с. Хитово, с. Черна.

- **Далекосъобщения**

Телекомуникациите на територията на общината са организирани на базата на аналогови системи. Изградени са 25 селищни автоматични телефонни централи с монтиран капацитет 10 000 телефонни поста. Наситеността на телефонни постове е добра с малки изключения. Без телефонна връзка е само част от село Драганово /Войсил/ и Дряновец.

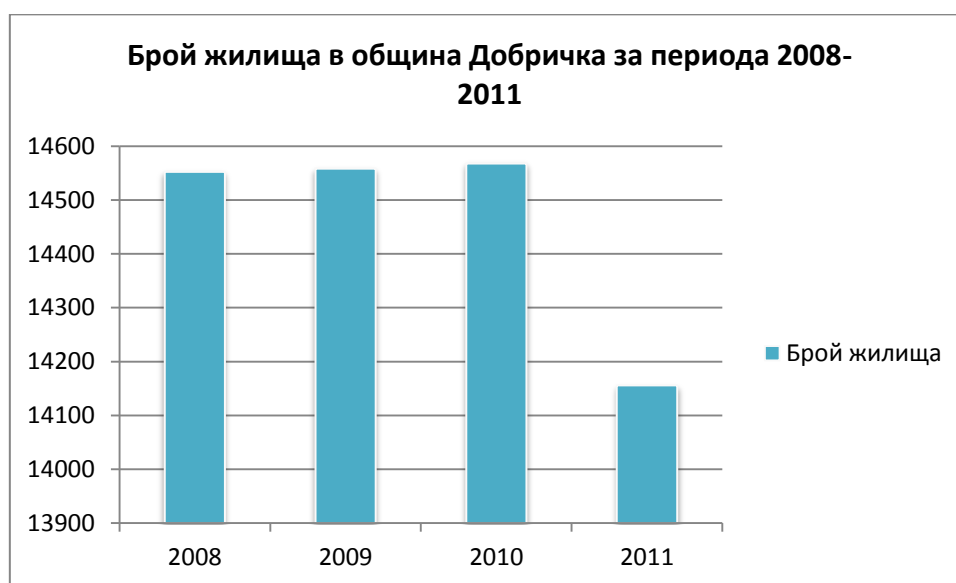
Територията на общината е напълно покрита с мобилни комуникации. Към 2011 г. в 30 населени места има интернет достъп.

⁶ Годишен доклад за изпълнение на Общински план за развитие на Община Добричка 2007-2013 г. - за 2011г.

5. Териториално устройство

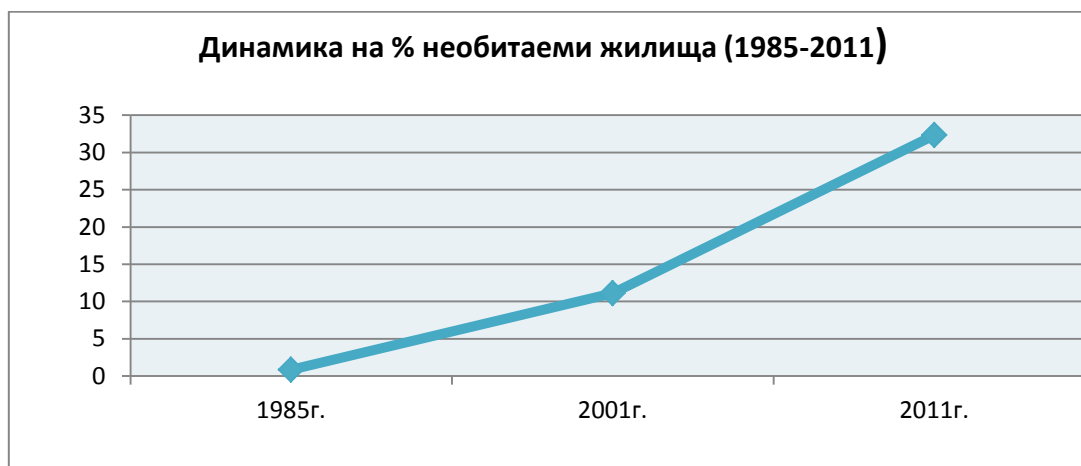
За всички населени места има регулационни планове, изготвени в периода 1927 - 1990 година. 32 от тях са от 1950 до 1960 година. Най – старите и най – използвани планове са в лошо състояние и трудно се работи по тях. Към настоящия момент се разработва Общ Устройствен план (ОУП) на общината.

Жилищните сгради на територията на община Добричка към 01.02.2011 г. са 14 156 на брой и са разгърнати на 721 076 кв.м. жилищна площ.

Фиг. 16. Брой жилища в община Добричка за периода 2008-2011

От фигурата става видно, че през 2011г. броят на жилищата в общината намалява с 412, което е пряко свързано със съществуващата тенденция за увеличаване на броя и относителния дял на необитаемите жилища в Община Добричка. Тези явления са пряко следствие от намаляването на броя на населението като от 2010 до 2011 г. то спада с 2036 човека, или 8,5%. През 1985г. броят на необитаваните жилища е 120 или 0,83% от общия брой, през 2001 броят на необитаваните жилища става 1662 или 11,13% от общия брой, а през 2011 г. нараства до 4601 или 32,34% от общия брой.

Фиг. 17. Динамика на % необитаеми жилища за периода 1985-2011

90,01% от жилищата в Общината са построени преди 1990г., което говори за ниска енергийна ефективност на сградите. В периода 2001-2010 година са построени едва 76 сгради, а пикът в строителството е в периода 1946 – 1960 г.

Много малък е броят на обитаемите жилища, свързани с канализация, само 221 или 2,76% от общия брой.

6. Екологично състояние и рискове

Основните фактори, влияещи върху хигиенните качества на обкръжаващата среда са селскостопанските и промишлени дейности. Компонентите, върху които се въздейства са: атмосферния въздух, водите и почвите. Елементите на въздействие са: твърди битови отпадъци с продължителна степен на въздействие, прах, отпадни води с високо съдържание на нитрати и др. Отклоненията на качествата на атмосферния въздух, водите, почвите са в рамките на допустимите норми и стандарти.

6.1. Качество на атмосферния въздух

Наблюдението и контролът върху състоянието на атмосферния въздух се осъществява от специалисти в община Добричка, РЗИ гр. Добрич и РИОСВ-Варна.

Налице значително намаляване емисиите на атмосферните замърсители, а оттам и подобряване качеството на въздуха в населените места.

Превишаване на нормите на прах се наблюдава в района на Асфалтовите бази с.Врачанци. Замърсяването е в ограничено само в района на асфалтови бази. Причините за наднормените стойности са лошото техническо състояние на пречиствателните им съоръжения - неправилно функциониране и неспазване технологичния режим на мокрото прахоулавяне.

Към 2011 г. са установени наднормени замърсявания на атмосферния въздух с прах и въглероден оксид “Клас олио” ООД, с. Карапелит, за които са наложени необходимите санкции и глоби.

Опалванията на стърнищата и неорганизираното изпускане на емисии в атмосферния въздух чрез изгаряне на гуми на МПС също влияят върху качеството на атмосферния въздух.

Непосредствения контрол върху състоянието и експлоатацията на обектите с източници на емисии в атмосферния въздух, върху работата на пречиствателните съоръжения и върху емисиите от отделните източници се извършва от общинските органи в съответствие с чл.19 от ЗЧАВ.

Община Добричка се характеризира с климатични фактори, обуславящи нисък потенциал на замърсяване на атмосферния въздух/особено през зимния сезон/от местни източници. Локалните инсталации за отоплението на сградите са източници на серни окиси, прах и сажди в атмосферния въздух.

6.2. Води

6.2.1. Реки и езера на територията на общината

Територията на общината е бедна на водни ресурси, които заемат едва 0,19 % от общата площ, при средно за страната 2 %. и това се дължи на геолого-географските фактори. Водните ресурси на територията на община Добричка включват основните видове водоизточници: главно подпочвени води и по-малко реки. Подземните води са важно звено във водния баланс на района.

Хидрогеографската обстановка се определя от язовир "Одринци" с 3мил.куб.м.вода и 10бр.малки микроязовира с 1,1мил.куб.м.вода и Батовска река.

През територията на общината с посока юг-север, преминава долината на р.Суха. В по-голямата си част има широко речно легло, запълнено с наносни материали и стръмни склонове. Река Суха е и приемник на битовите отпадни води на град Добрич, след пречистването им в ГПСОВ с.Врачаници.

Подземните води са разположени в два хоризонта, които се използват за водоснабдяване на населените места от общината:

- плитък водоносен хоризонт/сарматски/с дълбочина на водата от повърхността от 30-85м.;
- втори водоносен хоризонт/валанжски/, чрез дълбоки сондажни кладенци от 500 до 1300м.

На територията на общината са разположени 11 язовира. С изключение на язовир Одринци (3500000куб.м.), всички останали са с малък обем водни маси, поради което могат да се третират като микроязовири. Язовир Одринци е държавна собственост. Останали язовири са общинска собственост и се стопанисват от общината. Състоянието им е задоволително.

6.2.2. Питейни води

Питейното водоснабдяване се осъществява от подземни водоизточници чрез 16 бр. отделно работещи помпени станции: Воднянци, П.Гешаново, Бенковски, Владимирово, Тянево, П.Иваново, Смолница, Долина, Дуланкулак, Камен, Росеново, Батово, Оброчище, Прилеп, Дебрене и Стожер.

Основни водоизточници са дълбоки сондажи и малък брой каптажи, които са напълно достатъчни, като дебит за нормалното водоподаване в населените места.

В кметствата са изградени 69 бр.подземни резервоари с обща вместимост 12030 куб.м.и три куловодоема - Стожер, П.Гешаново и в района на Шевели могила с общ обем -335куб.м.вода..

Водите се отличават с микробна чистота и могат да се използват за питейни нужди без пречистване.

Основно контрола по качеството на питейната вода за битови нужди се извършва от РЗИ и ВиК.

6.2.3. Отпадни води

В населените места от общината няма изградени канализационни системи за отпадни битови води, поради което няма изградени и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

ПСОВ "Добрич" се стопанисва от „ВиК” ООД, гр.Добрич, която е разположена в с.Врачанци, община Добричка и пречиства отпадъчните води от канализационната система само на гр.Добрич. ПСОВ работи със съоръжения за механично и биологично пречистване на водите, без възможност за отстраняване на общ фосфор и общ азот.

6.3. Отделени отпадъци

Отделени отпадъци по вид, по общини, по години и общо за областта в т./год;
Извозени битови отпадъци от 59 населени места от община Добричка, и депонирани на депото за неопасни отпадъци до с. Богдан:

-2011 г. - 4645,68 т.

-2012 г. - 5145,80 т.

В общината има отредени с решение на Добрички общински съвет пунктове за събиране и/или третиране на опасни отпадъци от домакинствата като батерии, люминесцентни лампи и др. В общината няма поликлиники и болници, нито данни за количествата отпадъци от хуманитарната медицина, които се отделят в лекарските кабинети.

Отпадъците от строителна и строително –ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им.

Производствени отпадъци на територията на общината са кланици, мелници, мандра, както и «Клас олио» ЕАД с.Карапелит, Комбината за птици и яйца „Зора“ ЕАД с.Дончево.

6.4. Незаконни сметища - местонахождение и площи

Община Добричка не разполага с общинско депо за депонирани на битовите отпадъци от населените места на общината. В системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване са обхванати 59 населени места от общо 68. Във всяко село преди въвеждане на организираното сметосъбиране и сметоизвозване, са функционирали селски микросметища, които са незаконни. С въвеждането на организираното сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци в общината, в населените места постепенно се закриват съществуващите микросметища. В момента са закрити такива в 21 села - Батово, Бранище, Ведрина, Ген. Колево, Долина, Златия, Козлодуйци, Ловчанци, М. Смолница, Медово, Миладиновци, Орлова могила, Полк. Минково, Поп Григорово,

Самуилово, Славеево, Сливенци, Смолница, Полк. Иваново, Ст. Караджа, Стефаново.

В останалите села съществуват микросметища, в които преобладават животинските и растителни отпадъци. Съвсем малка част са битовите отпадъци. Ежегодно всички налични микросметища подлежат на почистване - чрез пробутване на отпадъците и депониране в една част на сметищната площадка.

6.5. Почви

Почвената покривка е формирана основно върху льосова основа при степни и лесостепни растителни отношения. Специфичните свойства на льоса обуславят проявата на суфозионни процеси и свързаните с тях просадъчни явления, които оказват отрицателно въздействие при строителството. Почвите в района са изложени на водна и ветрова ерозия. Изграждането на защитни горски пояси и ограничаването на пашата намаляват развитието на ветровата ерозия. На територията на община Добричка няма вкислени и засолени почви и няма информация за наличие на замърсени почви.

6.6. Шум

Не е правен анализ на звуковото налягане в населените места, но може да се твърди, че не се надвишават пределно допустимите норми.

7. Административен капацитет

Административен капацитет е способността на хората и институциите ефективно да управляват делата си, да изпълняват задачите си и така да се постигат резултати, което е свързано с наличието на компетентности и води до намаляване на разходите за дейността на публичната администрация. От друга страна административния капацитет е ключов фактор за постигането на растеж, заетост, социално сближаване.

Определящи фактори за повишаването на административния капацитет са:

- Повишаване на квалификацията на служителите в администрацията;
- Добро вътрешно взаимодействие, организация и координация, както и координация с други институции, граждански структури и администрации на общинско, областно и национално ниво;
- Изграждане на гъвкава и адаптивна структура;
- Насърчаване на участието на гражданското общество в управлението.

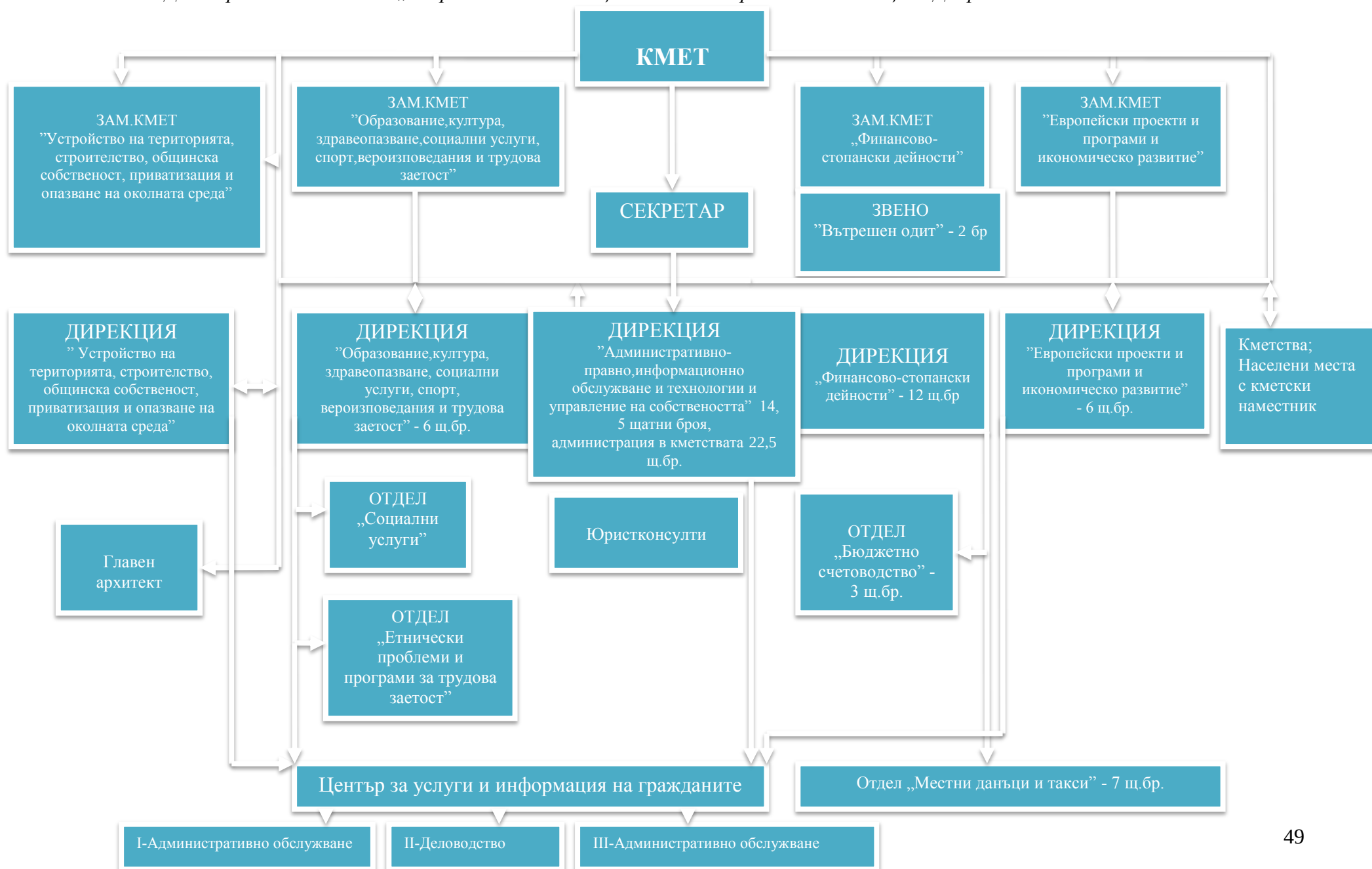
Важно условие за ефективно функциониране и модернизацията на една администрация е техническата безопасност.

В община Добричка за заети общо 146 щатни броя служители, като постоянно заети са 136 души. От тях 33,1% са с висше образование, по-голямата част от които, със степен магистър. Със средно образование са 63,2%, а с основно – 3.7%. Основните квалификации на служителите в общинската администрация е в сферата на стопанските науки, следвана от техническите, социалните науки, аграрни и ветеринарномедицински науки, педагогически науки. Налице е по 1 служител с квалификация в следните направления: информатика, здравеопазване и спорт и сигурност и отбрана.

През последните години са проведени общо 49 обучения, в резултат на което са обучени 142-ма служители на общинската администрация. Обученията са проведени както от институции като ИПА, МДААР, МРРБ, Сдружение на общините, РС на КНСБ, НСУП, Квалификационен център на НАП, ИПН към БАН, така и от частни фирми.

Разпределението на общинските служители в община Добричка има следната структура:

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

Фиг. 18. Структура на администрацията в община Добричка

Гарантирането на високо качество на административното обслужване намира пряк израз в удовлетвореността на гражданите от услугите, които административната система предоставя.

От 2008 г. община Добричка е сертифицирана по СУК-ISO 9001:2008. Всяка година успешно преминава сертификационен одит.

Административни услуги, които се предлагат на гражданите, включват:

- Услуги по гражданска регистрация и актосъставяне
- Административно технически услуги:
 - Общинска собственост
 - Устройство на територията
- Административни услуги – кадастър
- Правни и административно технически услуги
- Административни услуги по дейността на селското стопанство и екологията
- Административни услуги – търговия, туризъм, транспорт
- Административни услуги – местни данъци и такси
- Общи административни услуги:
 - Издаване на удостоверения във връзка с Кодекс за социални осигуровки;
 - Наредба за пенсии и осигурителен стаж;
 - Закон за администрацията;
 - Закон за достъп до обществена информация.
- Вътрешни административни услуги – междуведомствени служебни издавания на удостоверение.

Електронни услуги, които се предлагат на сайта на общината са:

- Записване на приеман ден на ръководството,
- Възможност за подаване на сигнали, жалби, молби и предложения и достъп до информация
- Деловодна справка
- Онлайн проверка на местни данъци и такси

Според изготвени доклади за измерване на удовлетвореността на потребителите на административни услуги на община Добричка, за 2009, 2010 и 2011г., разработени в съответствие с въведена Система за измерване на удовлетвореността на потребителите на административни услуги, резултатите са следните: По-голямата част от анкетираните потребители са доволни от услугите в общината. Най-често се срещат отрицателни мнения, свързани с електронното управление на общината, ценовата политика и сроковете за извършване на услугите.

Техническото обезпечаване, включва следното:

- Компютърни конфигурации – 68 бр.
- Лаптоп – 6 бр.
- Копирни машини – 9 бр.
- Мултифункционално устройство – 6 бр.
- Принтери – 54 бр.
- Сървъри – 7 бр.

За периода 2007-2013г. в община Добричка са регистрирани 25 проекта, като 10 от тях, на стойност 39 547 676.29 лв., са със статус приключил, 3 не са одобрени, 8 са текущи, 3 очакват одобрение. По-голямата част от тях (11) са със социална насоченост, 4 са свързани с изграждане и реконструкция на социална инфраструктура. Инфраструктурните проекти са 3 на брой, като 2 от тях не са одобрени. Приключили са 3 проекта за укрепване на административния капацитет. Проектите са предимно финансирани с безвъзмездни средства по оперативни програми, което свидетелства за умело използване на средствата, предоставяни от ЕС.

Във връзка с Подхода „ЛИДЕР” на Програмата за развитие на селските райони 2007 - 2013 г.. е учредена Местна инициативна група , която има за цел развитие на селския район и подобряване характеристиките на съответната територия.

8. SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Благоприятно географско положение, близост до основни пътни артерии, пряка връзка с пристанища и летища - Съхраненост на културните традиции и активна читалищна дейност - Изградена образователна и културна инфраструктура - Квалифицирани кадри в системата на образованието. - Осигурена първична доболнична помощ за населението - Отлични агроклиматични условия за развитие на модерно земеделие - Традиции и опит в развитието на селското стопанство - Налична материално-техническа база за производство в селското стопанство - Липса на големи замърсители на околната среда - Наличен административен капацитет и усвояване на средствата от ЕС - Учредена местна инициативна група - Финансова стабилност	- Липса на вторични опорни центрове в общината, които да деконцентрират функциите, съсредоточени в областния център - Липса на повърхностни води, засушаване през лятото - Липса на затворен производствен цикъл растениевъдство-животновъдство- преработваща промишленост; - Спад в развитието на животновъдството - Липса на складове и фризери за складиране на продукцията - Липса на големи тържища - Безработица, липса на работни места, особено за младото население - Мигриране на младото население, нарушена възрастова структура и трайно застаряване на населението - Липса на квалифицирана работна сила, която да отговаря на нуждите на пазара на труда - Сезонна зависимост на заетостта - Постепенно обезлюдяване на селата - Задълбочаване на проблема за застаряване на населението - Липса на големи преработващи предприятия на територията на общината - Лошо състояние на пътната инфраструктура, липса на първокласна пътна мрежа - Липса на транспорт на редица населени места. - Амортизация на водоснабдителната

	система и големи загуби на вода, високи цени на водата - Липсва изградена канализационна система
Възможности	Заплахи
- Създаване на нови опорни центрове и разпределение на основни функции извън областния център - Използване на ветровата енергия за електродобив чрез ветрови електроцентрали. - Създаване на условия за съхраняване, преработване и реализиране на селскостопанската продукция на територията на общината - Създаване на конкурентно селско стопанство чрез модернизация, отглеждане на високодобивни сортове - Развитие на животновъдството и създаване на затворен производствен цикъл. - Оранжерийното производство на зеленчуци - Възможности за развитие на екологично селско стопанство - Възможности за развитие на туризъм - Отваряне на нови работни места чрез развитие на земеделието и преработващата промишленост - Провеждането на мерки и политики, свързани с повишаване на квалификационните характеристики на безработните - Диверсификация на структурата на икономиката и преодоляване на сезонната заетост чрез ползотворно използване на	- Задълбочаване на процесите на застаряване на населението и обезлюдяване на селата - Намаляване на трудоспособното население на общината и съответно ограничаване на работната сила в нея - Монокултурно производство, тясна специализация на ограничен брой продукти, риск от свръхпроизводство - Масово унищожаване на посевите при възникване на бедствена ситуация - Замърсяване на почвите при неправилната употреба на химични средства за растителна защита.

местния потенциал.

- Ефективно използване на средствата, предоставяне от ЕС за подобряване на инфраструктурата и стимулиране на местните производители
- Предоставяне на ефективни електронни услуги с цел по-бързо и резултатно обслужване на гражданите
- Привличане на чуждестранни инвестиции за развитие на местния бизнес и осигуряване на работни места

9. Резултати и препоръки от Междинна оценка на действащия ОПР

Общинският план за развитие е неизменна част от Системата от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие. Според чл. 13, ал. 1 от Закона за регионално развитие, Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с областната стратегия за развитие и концепцията за пространствено развитие на общината.

С оглед приемственост на плановите документи, разработеният Общински план за развитие на община Добричка за периода 2014-2020г. ще бъде съобразен с резултатите и препоръките от изготвената Междинна оценка на действащия Общински план за развитие за периода 2007-2013.

Приоритетите за развитие на община Добричка, изведени от ОПР 2007-2013 включват:

- 1. Постигане на конкурентноспособно модерно земеделие и местна хранително-вкусова промишленост, създаваща висококачествени крайни продукти с висока добавена стойност, рентабилност и Европейско качество.*
- 2. Опазване на околната среда и пълноценно стопанисване на природните ресурси и земята в съответствие с принципите на устойчивост.*
- 3. Устойчиво развитие на селата на територията на Община Добричка чрез подобряване на инфраструктурата, услугите и създаване на заетост.**
- 4. Развитие на селските райони с участието на местните общности и тяхната мобилизация за европейско териториално сближаване, задълбочаване на партньорство и добросъседство.*

От проведената през 2011г. Междинна оценка става ясно, че най-съществен напредък е постигнат по Приоритетна ос 3. По Приоритет 1 земеделският бизнес допринася с активността си към ПРСР за постигане на конкурентноспособно модерно земеделие. Идентифицирана е нужда от активизиране на проектната готовност и партньорствата по приоритети 2 и 4. Основната констатация по отношение на приоритетните оси е, че те са актуални, не са загубили своята значимост и са запазили относителната си тежест. Съгласувани са с документите на по-високо ниво. Следва да се съобразят и с новата европейската политика за регионално развитие.

На такова мнение са анкетираните и участниците в проведената фокус – група и консултации. С най-голяма относителна тежест те посочват Приоритет 3, като водещи в рамките на приоритета са: инфраструктура с 14 %, здравеопазване - с 10 % и социално подпомагане с 8 % . Следва Приоритет 1 – икономическо развитие и земеделие с 16 % и Приоритет 2 – околна среда с 8 % .

По отношение на финансовия ресурс, вложен в изпълнението на приоритетите, междинната оценка, отчита, че най-голям ресурс е отделен за приоритет 1. Привлечен е и значителен ресурс за модернизиране на земеделските стопанства. По отношение на Приоритет 3 се отчита добър темп на усвояване и и адекватно планиране и управление на ресурсите, като са привлечени средства за подобряване на инженерната инфраструктура, рехабилитация на уличната мрежа, подобряване на МТБ на читалища, детски градини и училище, предоставяне на услуги на хора в неравностойно положение, което говори за балансирано управление на средствата. По приоритет 4 е учредена Местна инициативна група, подала проект за реализиране на Стратегия за местно развитие към МЗХ както и по ОП „Трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007 – 2013 г.”. Във връзка с Приоритет 2 с 77,96 % от населението, включено в система за събиране на битови отпадъци, изградена система за навременно оповестяване при резки климатични промени и природни бедствия.

Важно е наблюдението, че липсва ефективно работеща система от индикатори за измерване на резултатите от ОПР и за отчитане на дейностите, извършени на територията на общината от партньорите в лицето на общината, бизнеса и структурите на гражданското общество.

Разписани са вътрешни процедури, които определят процеса на планиране, разработване и управление на проекти, с участието на общинските отдели и дирекции, ангажирани в прилагането на ОПР;

Системата за наблюдение и контрол не функционира съгласно разпоредбите на ЗРР и не позволява количественото и качествено измерване на резултатите за целите на мониторинга и оценката.

Препоръчано е използването на разработения инструментариум - „Матрица за измерване на годишния напредък” и „Индикативна финансова таблица“, което ще оптимизира измерването на годишния напредък по изпълнение на ОПР. За отчитане напредъка в изпълнението на ОПР се препоръчват годишни прегледи, при които да се отразяват резултатите чрез количествени и качествени индикатори, посочени в ОПР и допълнително разработени за целите на мониторинга. Процесът по укрепването на административния и експертния капацитет за планиране, наблюдение и координиране на ОПР в партньорство с бизнеса и НПО е от съществено значение за реализирането на политиката за регионално развитие на територията на Община Добричка и за привличането на безвъзмездни средства от източници, алтернативни на общинския бюджет.

Няма конкретни правила и отговорности за включването на представители на заинтересованите страни и не е конкретизирана степента на участие на партньорите в различните функции.

Една от препоръките е да бъде включен раздел и разписани процедури за привличане на заинтересованите страни още на ниво избор на проектни предложения и определяне на териториалния обхват на проектите на конкурентен принцип. Не е налице действащ механизъм за периодични прояви с участието на всички партньори за взаимна оценка на действията и разглеждане на възможностите за подобряване на координацията. Препоръчително е да се разпише цялостна процедура, конкретизираща системата за координация на ОПР, съвместните действия с представителите на заинтересованите страни, включително за осигуряване на информация и публичност. Следва да се създадат необходимите институционални предпоставки – процедури, функции на структурните звена и организация на дейността на общинската администрация, привличане на заинтересованите страни, осигуряване на информация и публичност, за ефективно и ефикасно управление на дейностите по изпълнението, наблюдението и вътрешната оценка на ОПР.

Според действащата нормативна база, община Добричка трябва да приеме Програма за реализация на Общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите. Не е попълвана Индикативна финансова таблица, в която се обобщават необходимите ресурси за реализация на ОПР и се определят различните финансови източници - Национален бюджет, оперативни програми, местен бюджет, финансиране от партньори и др.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА ЗА ПЕРИОДА 2014- 2020

1. Съответствие на ОПР на община Добричка 2014-2020 със стратегическите и програмни документи от по- високо ниво

Настоящият Общински план за развитие е разработен като част от общата система за планиране и програмиране на регионалното развитие, установена със законодателните разпоредби и в рамките на националната политика за регионално развитие. В тази връзка настоящият документ е съобразен с регионалната и кохезионна политика на ЕС, Националната стратегия за регионално развитие 2014-2022, Регионалният план за развитие на Североизточния район от ниво 2 2014-2020 и Областната стратегия за развитие на област Добрич 2014-2020.

В Областната стратегия за развитие на област Добрич 2014-2020 г. община Добричка е посочена като район за целенасочена подкрепа, който отговаря на 6 критерия от ЗРР за 2011 г. Съгласно Закона за регионално развитие обособените райони за целенасочена подкрепа са териториална основа за концентрация на ресурси за намаляване на вътрешнорегионалните различия в степента на развитие на отделните общини и за постигане на целите на държавната политика за регионално развитие.

Стратегическите цели, включени в плана за развитие включват:

Стратегическа цел 1: Развиване на конкурентоспособно и устойчиво селско стопанство и създаване на условия за динамично икономическо развитие при устойчиво управление на природните ресурси.

Стъпвайки върху направения анализ и изведените силни, слаби страни, възможности и заплахи, настоящата стратегическа цел, поставена пред общината, извежда на преден план сравнителните предимства на община Добричка, които следва да се развият и разработят в посока създаване на нов имидж и производство на уникални продукти, увеличаване на добавената стойност на произведената продукция и генериране на повече приходи за общината. Създаването на една стабилна икономика трябва да стъпи на основата на устойчивото развитие, за да

има дългосрочни резултати и мултипликационен ефект. В тази връзка Стратегическа цел 1 обхваща в себе си и грижата за околната среда и интегрирането на нови знания и технологии за създаване на продукт с по-висока стойност и следва да се осъществи в партньорство със съседни общини. В следствие на това се очаква да се отворят повече работни места, да се дадат добри възможности за развитие и създаване на бизнес, което да задържи младите хора и да им осигури един висок стандарт на живот.

В тази връзка, така формулираната цел отговаря адекватно в зададените в ОСР на област Добрич стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общински планове за развитие, и по-конкретно на *Стратегическа цел 2: Създаване на условия за увеличаване на конкурентоспособността за постигане на динамично развитие на областта при намаляване на различията както вътре в нея, така и спрямо съседните области.*

Стратегическа цел 2: Повишаване привлекателността на общината за инвестиции и местоживеене чрез подобряване на техническата, екологична и социална инфраструктура

Тази стратегическа цел акцентира върху инфраструктурното развитие на общината, включително транспортна, водоснабдителна, социална, образователна и здравна инфраструктура. Инфраструктурната обезпеченост създава условия за икономически растеж и благоприятна среда за живот и в този смисъл представлява начин за преодоляване на различията между градовете и селата. За реализирането на инфраструктурните проекти следва да се потърси партньорство другите общини в областта.

Стратегическа цел 3: Развитие на човешките ресурси чрез подобряване на качеството на образованието, здравеопазването и квалификацията на работната сила

В стратегическа цел 3 са включени специфични мерки и проекти, насочени към подобряване на качеството на образованието и насочването му към нуждите на пазара на труда, интегриране на уязвими групи граждани в обществения живот, намаляване на безработица чрез преквалификация на безработните, включване в пазара на труда на малцинствените групи и насочване на младото население към традиционните за общината отрасли, подобряване на здравеопазването и социалните услуги, административното обслужване и спазване на обществения ред. В този смисъл, стратегическата цел отговаря на зададената в ОСР на област Добрич 2014-2020 *СЦ1 Повишаване потенциала на човешките ресурси, увеличаване на равнището на заетостта, доходите и постигане на социална интеграция на групите в неравностойно положение.*

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

Общинският план за развитие следва да интегрира стратегическата рамка на ЕС за икономическо, социално и териториално сближаване и регионално развитие след 2013 г., основаващи се на общия стремеж за интелигентен икономически растеж чрез технологично обновление и иновации, развитие на знанията и уменията, устойчиво развитие на базата на използване на “зелени” технологии и енергии и постигане на социална интеграция и социална включеност спрямо своите нужди и възможности.

Общинският план за развитие отразява приоритетите на НСРР 2012-2022 по отношение на ключовите области на регионалното и местно развитие, свързани с повишаване на конкурентоспособността и заетостта, инфраструктурното развитие и достъпността, устойчивостта и социалното включване.

Изведените стратегически цели и приоритети в **НСРР 2012-2022** са следните:

Стратегически цели

Приоритети

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1.1. Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес.

ПРИОРИТЕТ 1.3. Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал

ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите.

ПРИОРИТЕТ 2.2. Подкрепа на трудовата географска мобилност в районите

ПРИОРИТЕТ 2.3. Развитие на капацитета на националните, регионалните и местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението на регионалното развитие

Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество

ПРИОРИТЕТ 3.1 Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на периферните гранични територии.

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

ПРИОРИТЕТ 3.2 Развитие на междурегионално и транснационално сътрудничество, включително за постигане на стратегическите приоритети на макрорегионално ниво

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

ПРИОРИТЕТ 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове

ПРИОРИТЕТ 4.2. Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни

ПРИОРИТЕТ 4.3. Подобряване качеството на живот в селските райони

Настоящият общински план за развитие отчита контекста на предвидените в **Регионалния план за развитие на Североизточен район 2014-2020** специфични дългосрочни цели и приоритети за развитие:

<i>Приоритети</i>	<i>Специфични цели</i>
<i>Приоритет 1.1. Повишаване на иновационния потенциал и научното и технологичното развитие в района</i>	<i>Специфична цел 1.1.1. Насърчаване на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие в района</i> <i>Специфична цел 1.1.2. Изграждане на инфраструктура в индустриални зони и бизнес паркове и поддържане на активна и привлекателна бизнес среда</i>
<i>Приоритет 1.2. Подкрепа за икономика, свързана с морето</i>	<i>Специфична цел 1.2.1. Създаване и развитие на регионални клъстери на база морска индустрия;</i> <i>Специфична цел 1.2.2. Подобряване на инфраструктурата, свързана с развитието на морската индустрия.</i>
<i>Приоритет 1.3. Подобряване конкурентноспособността на селскостопанското производство и активизиране на селските райони</i>	<i>Специфична цел 1.3.1. Въвеждане на нови технологии и иновации в МСП в изостанали селски райони ;</i> <i>Специфична цел 1.3.2. Активизиране на бизнеса в изоставащи селски райони чрез насърчаването на индивидуалното и колективното предприемачество.</i>

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

Приоритет Разнообразяване регионалния туристически продукт и активно включване на природното и културно богатство на хинтерланда	1.4. на	Специфична цел 1.4.1. Стимулиране на специфични видове туризъм, базирани на природно-ландшафтни и културни ценности и прояви; Специфична цел 1.4.2. Обвързване на крайбрежната територия и хинтерланда на района в единна туристическа система
Приоритет 1.5. Опазване на околната среда в района и щадящо използване на териториалните ресурси		Специфична цел 1.5.1. Прилагане на мерки за опазване на средата при добивната индустрия на сушата и в акваторията и при локализиране на инсталации за ВЕИ Специфична цел 1.5.2. Превантивни мерки за справяне с климатични промени и природни бедствия
Приоритет 2.1 Подобряване достъпа до пазара на труда, заетостта и доходите		Специфична цел 2.1.1. Стимулиране на трудовата мобилност за увеличаване равнището на заетостта и доходите; Специфична цел 2.1.2. Постигане на социална интеграция на групите в неравностойно положение;
Приоритет 2.2 Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортни прояви		Специфична цел 2.2.1. Изграждане и обновяване на обекти на социалната инфраструктура, в т.ч. подобряване на енергийната ефективност Специфична цел 2.2.2. Подобряване качеството на публичните услуги в образователни, здравни, социални и културни заведения
Приоритет Интегрирано развитие и екологизация на жизнената среда	2.3. селищно	Специфична цел 2.3.1. Изготвяне и прилагане на ИПГВР в градовете и Специфична цел 2.3.2. Подобряване на водоснабдителните услуги и внедряване на съвременни технологии за екологизация на жизнената среда.
Приоритет 3.1. Подобряване на вътрешно регионалната свързаност и достъпност до обекти за услуги, туризъм, рекреация, култура		Специфична цел 3.1.1. Подобряване на транспортната свързаност чрез обновяване на пътната инфраструктура с регионално и местно значение; Специфична цел 3.1.2. Осигуряване на ширококоловостен достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените периферни райони.
Приоритет 3.2. Подкрепа за развитие на йерархизирана система от градове- центрове и малки градове в селските периферии на района		Специфична цел 3.2.1. Създаване на условия за категоризиране на Варна като втори център за страната от европейско МЕГА ниво и издигане ролята на градовете Добрич, Шумен и Търговище като регионални центрове – балансъори на Варна; Специфична цел 3.2.2. Стимулиране на малките градове в периферните селски райони за предоставяне на услуги и създаване на работни места.

Приоритет	3.3. Специфична цел	3.3.1. Засилване на сътрудничеството и
Стимулиране	на партньорството между общините и областите на района за	
вътрешнорегионалното	и реализиране на съвместни инициативи и прилагане на стратегии	
междурегионалното	и за местно развитие на проблемни райони	
трансгранично	Специфична цел 3.3.2. Развитие на сътрудничество с другите	
сътрудничество	и региони, в т.ч. трансгранично.	
партньорство		

2. Визия за развитие на община Добричка 2014-2020 г.

В резултат на проведените проучвания сред местната общност, на база изготвения социално – икономически анализ, направените изводи в Междинната оценка на ОПР за периода 2007-2013г., и в съответствие със стратегическите и програмни документи на по-високо ниво, беше формулирана следната Визия за развитие на общината, която да съответства на нуждите и желанията на местната общност, да дефинира достатъчно ясно и категорично желаното бъдещо състояние на общината след края на периода на действие на ОПР:

Динамично развиваща се община, предоставяща атрактивна среда за развитие на бизнеса, с развито устойчиво земеделие, запазена околна среда, висок стандарт на живот и благоприятни демографски характеристики.

3. Обща цел

Общата цел, поставена пред развитието на община Добричка през плановия период 2014-2020 предвижда:

Активиране на местния потенциал за постигане на устойчиво развитие и конкурентоспособност на местната икономика и по-добро качество на живот на местното население

Пред община Добричка се поставя предизвикателството да развие своите сравнителни предимства и да ги използва за отправна точка при решаването на стоящите пред общината проблеми, затрудняващи нейното развитие.

4. Стратегически цели⁷

Стратегическа цел 1:

Развиване на конкурентоспособно и устойчиво селско стопанство и създаване на условия за динамично икономическо развитие при устойчиво управление на природните ресурси

- ✓ Специфична цел 1: Приоритетно стимулиране на развитието на биологично земеделие
- ✓ Специфична цел 2: Подкрепа на млади фермери
- ✓ Специфична цел 3: Стимулиране на развитие на животновъдството
- ✓ Специфична цел 4: Балансирано развитие на земеделието
- ✓ Специфична цел 5: Диверсификация на селскостопанската продукция
- ✓ Специфична цел 6: Стимулиране на преработвателната промишленост и търговията
- ✓ Специфична цел 7: Диверсификация на икономиката в общината чрез развиване на туризъм
- ✓ Специфична цел 8: Мероприятия за Опазване и съхраняване на околната среда

Стратегическа цел 2:

Повишаване привлекателността на общината за инвестиции и местоживееене чрез подобряване на техническата, екологична и социална инфраструктура

- ✓ Специфична цел 1: Подобряване на транспортната инфраструктура
- ✓ Специфична цел 2. Подобряване на водоснабдителната система и изграждане на канализация
- ✓ Специфична цел 3. Подобряване на социалната, културната и образователната, инфраструктура на територията на общината.
- ✓ Специфична цел 4. Подобряване привлекателността и на средата за живот в община Добричка

Стратегическа цел 3:

Развитие на човешките ресурси чрез подобряване на качеството на образованието, здравеопазването и квалификацията на работната сила

- ✓ Специфична цел 1. Осигуряване на достъпно и качествено образование;
- ✓ Специфична цел 2. Осигуряване на качествено медицинско и социално обслужване
- ✓ Специфична цел 3. Повишаване квалификацията на работната сила, чрез предоставяне на възможности за обучение и преквалификация

⁷ В Програмата за реализация на Общинския план за развитие са изложени и мерките за реализация на идентифицираните стратегически и специфични цели.

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

- ✓ Специфична цел 4. Повишаване на административния капацитет и усъвършенстване на административното обслужване
- ✓ Специфична цел 5. Интеграция на малцинствените групи
- ✓ Специфична цел 6: Гарантиране на обществен ред и сигурност

**ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА
НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА**

Приложение 1

**ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ
ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА**

Приложение 2

НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Вътрешните правила за дейностите, свързани с набиране на информация за подготовката и отчитането на изпълнението на ОПР обхващат:

- Разработването на система от индикатори за наблюдението и оценката на плана
- Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана
- Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на проектите, включени в Програмата за реализация на плана.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Индикатори за наблюдението и оценката на плана

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. За целите на плана са използвани два вида индикатори:

- индикатори за резултат;
- индикатори за въздействие.

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори следва да бъдат количествено измерими и да осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на специфичните и стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за качествено измерими индикатори, а в някои случаи - с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

За разработването на индикаторите е използвана SMART концепцията, а именно:

Specific – точност – индикаторите трябва да са конкретни и положителни

Measurable – измеримост – индикаторът трябва да бъде насочен към желано бъдещо състояние (в сравнение с базовия индикатор) и да бъде количествено определен, така че да позволява измерване. Вниманието следва да се обърне на мерната единица.

Available/Achievable – постижим – трябва да бъде възможно да се получат данни за стойността на всеки индикатор и то във времето, когато са необходими.

Relevant/Realistic – реалистични – индикаторът трябва да бъде свързан с целта на проекта и също така да бъде реалистичен

Timely – съобразен с времето – индикаторът трябва да бъде постигнат в ограничен период от време, което следва да се вземе предвид и да се посочи в проекта.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на общинския план за развитие за взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014-2020 г.

В Приложение 2 е представена матрица с индикаторите, в която са посочени и мерните единици за измерване на всеки един индикатор, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на общинския план за развитие.

2.1.1. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на Плана

Съгласно правилника за прилагане на закона за регионалното развитие, наблюдението, оценката и актуализацията на ОПР на община Добричка следва да се позовава на следните принципи:

- ✓ единен подход за планиране и програмиране;
- ✓ концентрация на ресурсите;
- ✓ допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;
- ✓ междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- ✓ съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- ✓ партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Съгласно чл. 13, ал.3 от ЗРР (3) Общинският план за развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Съгласно чл. 23. от ЗРР Кметът на общината има още следните задължения:

- ✓ да ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
- ✓ да представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие за одобряване от общинския съвет;
- ✓ да осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Съгласно правилника за прилагане на ЗРР:

- ✓ Кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на общинския план за развитие.
- ✓ Кметът на общината осъществява координация и контрол върху процеса на разработване и съгласуване на общинския план за развитие.
- ✓ Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината
- ✓ Кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Наблюдение на ОПР на община Добричка 2014-2020

Изпълнението на общинския план за развитие се отчита на основата на данните от системата за наблюдение и оценка на общинския план за развитие като следва да се изготвят годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие, като кметът на общината носи отговорността за тяхното представяне за одобрение пред общински съвет.

С цел регулярното наблюдение и отчитане на напредъка по изпълнението на ОПР е необходимо да се изгради стройна система за мониторинг и контрол с ясни задължения и отговорности.

В тази връзка се предвижда създаването на постоянна Работна група към Община Добричка, която да управлява изпълнението на ОПР и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите от ОПР. Работната група за управление на реализацията на ОПР (РГ) следва да включва представители на общата и специализираната администрация, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в ОПР цели и проекти, както и представители на Общинския съвет. С оглед осигуряването на постоянно обществено участие в изпълнението на ОПР се предвижда включването на представители на неправителствения сектор и общински предприятия. Последните следва да бъдат излъчени като общи представители на съответната група организации.

Като подпомагаща и оперативна структура към РГ следва да се създаде постоянно Координационно звено (КЗ) на изпълнението на ОПР. За целите на изпълнението на отделните проекти се създават проектни екипи за всеки отделен

проект, чиито членове следва да имат позиция и професионален профил, съобразен със спецификата на проектите.

Работната група се състои от ръководител, заместник ръководител, секретар и членове. Секретарят на РГ изпълнява функции и на координатор в Координационното звено на ОПР. Ръководителят на РГ е контактното лице за изпълнението на ОПР за външните за общината институции.

Заседанията на работната група следва да се провеждат на всяко тримесечие, а при необходимост - да свикват и извънредно. В дневния ред на всяко от заседанията задължително ще се отразяват постъпилите предложения от гражданското общество и неправителствения сектор.

Работната група следва да изпълнява следните функции:

- Да следи за напредъка по изпълнението на ОПР и да организира събирането на изходна информация по приетите индикатори
- Да информира регулярно Кмета на общината за постигнатия напредък по изпълнението на ОПР
- Да разработва годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие
- Да следи за разработване на междинна и последваща оценка на ОПР
- Разглежда и приема резултатите от междинната и последваща оценка на ОПР, включително предлага решения на Кмета на общината, свързани с препоръки в резултат на междинната оценка;
- Организира актуализирането на Общинския план за развитие на община Добричка
- Обсъжда и взема решения относно възникнали проблеми и обстоятелства, изискващи корективни мерки и промени в Програмата за реализация на ОПР;
- Обсъжда и инициира промени в ОПР и Програмата за реализация, включително:
 - Промени във финансовата рамка;
 - Промени в източниците на финансиране;
 - Промени в програмата за реализация
 - Промени в структурата и начина на управление на ОПР
 - Други промени
- Предлага на Кмета на общината и на Общинския съвет действия и решения, свързани с изпълнението на Програмата за реализация на ОПР, включително промени и преразпределения на средствата по ОПР;
- Ежегодно предлага на Кмета на Общината и на Общинския съвет размер на капиталови разходи, които да се включат в годишния Общинския бюджет, за целите на съфинансирането на планираните за съответната година проекти, включени в Програмата за реализация на ОПР;
- Отправя предложения за инициране на публично-частни партньорства (вкл. концесии) по Закона за концесиите и Закона за публично-частното партньорство, във връзка с изпълнението на проекти от ОПР, включително за извършване на предпроектни проучвания – концесионни анализи и анализи за приложимостта на публично-частните партньорства;

Решенията на РГ се формализират чрез протоколи, в които се определят конкретни задачи, срокове и отговорници по отделните решения. Отговорниците могат да бъдат конкретни членове на РГ или колективни структури.

Координационното звено изпълнява подпомагаща роля на Работната група като ще следи за коректното изпълнение на ОПР и текущото изпълнение на индикаторите, съгласно Програмата за реализация.

За всяко тематично направление на проектите ще бъдат съставени екипи, отговарящи за групите проекти напр. Проекти за околна среда, Проекти за образователната инфраструктура, Проекти за социалната инфраструктура, Проекти за културната инфраструктура, Проекти за енергийна ефективност на административни сгради и др. Участници в екипите следва да са съобразени със спецификата на конкретния проект. Тези екипи ще изготвят ежегодна прогноза за необходимите общински средства за съфинансиране на проектите от ОПР, които се подготвят или изпълняват в съответната категория, ще идентифицират потенциални партньори за реализация на ПЧП, ще инициират първоначалната подготовка на проектите, до създаването на проектни екипи за всеки проект, включително чрез инициране на процедури за възлагане на обществени поръчки и изготвяне на технически спецификации за изпълнение на дейности по проектите.

Община Добричка може да възложи външна техническа помощ за подпомагане на Работната група, Координационното звено и Екипите за управление на проектите в процеса на реализация на ОПР, с цел мобилизиране на подходяща експертиза за изпълнение на отделните дейности – инженерна, социално-икономическа и юридическа.

Оценка на Общински план за развитие

Съгласно нормативната уредба Общинския план за развитие подлежи на следните оценки:

	Предварителна	Междинна	Последваща
Основание	Основание: чл. 13, ал.2, т. 3от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 33 ал. 1 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 34 ал. 1 от Закона за регионално развитие
Период за изпълнение	Успоредно с ОПР	Не по-късно от 4 години от началото на периода на действието на плана	Не по-късно от една година след изтичането на периода на действието на ОПР.
Съдържание	Прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите	1. Оценка на първоначалните резултати от	1. Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на

	на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.	изпълнението; 2. Оценка на степента на постигане на съответните цели; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки за актуализация на съответния документ.	резултатите; 2. Оценка на общото въздействие; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.
Отговорни лица	Приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината, заедно с ОПР	Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината	

Актуализация на ОПР

Актуализацията на ОПР следва да се разработва в съответствие със съответните нормативни изисквания. Съгласно чл. 38. От Правилника за приложение на ЗРР, Общинският план за развитие се актуализира:

1. при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
2. в съответствие с актуализирания документ за изпълнение на областната стратегия за развитие;
3. в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
4. при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на общинския план за развитие;
5. на основата на резултатите от междинната или последващата оценка.

(2) За актуализиране на общинския план за развитие се разработва актуализиран документ за изпълнение за остатъка от периода на неговото действие.

(3) Изработването и приемането на документа по ал. 2 се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на общинския план за развитие.

(4) За ефективното и ефикасното изпълнение на общинския план за развитие програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на общинския съвет по предложение на кмета на общината.

При актуализацията на общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

Актуализацията на ОПР следва да се прилага както в аналитичната, така и в стратегическата част на документа, поради неразривната причинно-следствена връзка между тях.

ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, Кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Прозрачност и паралелен контрол по реализацията на плана се осигурява чрез обществено участие, което може да се осъществи чрез:

- Самостоятелна паралелна процедури с обществен комитет, на който се предоставя непрекъснато цялата информация за хода на реализацията;
- Участие на представители на обществеността в работната група на ОПР

Главната цел на действията за прилагане на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Специфичните цели на действията обхващат:

1. Представяне в подходяща форма (публични дискусии, семинари, печатни материали, видеоматериали) на информация за предвижданията на общинския план за развитие за периода до 2020 г., за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им и очакваните резултати в икономическата, социалната сфера, в областта на техническата инфраструктура и околната среда;
2. Фокусиране вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа в публичния сектор, насочени към подобряване на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса;
3. Разясняване на конкретните задачи, които стоят пред кмета, общинския съвет, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и гражданското общество за осигуряване висока ефективност при изпълнението на плана;
4. Разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на развитието на общината за повишаване ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност за общината;
5. Привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество за формиране на позитивно обществено мнение и активна

Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община Добричка за 2014-2020 година”

гражданска позиция по отношение участието и подкрепата на ръководството на общината за реализация на плана.

Общинският план за развитие се обсъжда и съгласува със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината.

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Приложение 3

Съкращения

БАН – Българска академия на науките

ГКПП – Граничен контролно-пропускателен пункт

ГПСОВ - Градски пречиствателни станции за отпадни води

ДМА – Дълготрайни материални активи

Дка - декар

ЕКАТТЕ - Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици

ЗК – Земеделска кооперация

ЗРР – Закон за регионално развитие

ЗЧАВ - Закона за чистотата на атмосферния въздух

ИПА - Институт по публична администрация

КЗ - Координационно звено

КНСБ - Конфедерация на независимите синдикати в България

КОПС - Комитет за опазване на природната среда

МДААР – Министерство на държавната администрация и административната

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройство

НСИ – Национален статистически институт

НСРР- Национална стратегия за регионално развитие

НСУП - Националното сдружение за управление на проекти

ОКЗСУСВТЗ - ”Образование, култура, здравеопазване, социални услуги, спорт, вероизповедания и трудова заетост”

ОПР – Общински план за развитие

ОП „РЧР” 2007-2013 – Оперативна програма „Развитие на човешки ресурси”

ОУП - Общ Устройствен план

ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадъчни води

РГ – Работна група

РИОКОЗ - Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве

РИОСВ – Регионална инспекция за околната среда и водите
реформа

РС – Районни служби

САПАРД – Програма на ЕС за присъединяване в областта на земеделието и развитието на селските райони

СЦ – Стратегическа цел

ЦДГ – Целодневна детска градина

ЦОП - Център за обществена подкрепа

ЧЗС - Частен земеделски производител

Таблицы и фигури

Фигури

Фиг. 1 Местоположение на община Добричка

Фиг. 2 Категоризация на населените места в община Добричка

Фиг. 3. Баланс на територията на община Добричка

Фиг.4. Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване, 2011 г.

Фиг.5. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2011 г. по групи предприятия според броя на заетите

Фиг.6. Брой на населението в община Добричка 2004-2011 г.

Фиг.7. Ръст на населението в община Добричка 2004-2012 г.

Фиг.8. Полова структура на населението в община Добричка, 2004-2012г.

Фиг.9. Полово-възрастова пирамида община Добричка

Фиг.10. Етническа структура на община Добричка

Фиг. 11. Образователна структура на населението за 2011г.

Фиг.12. Коефициент на раждаемост 2006-2012

Фиг.13. Коефициент на смъртност в община Добричка, 2006-2012

Фиг. 14. Естествен прираст, 2006-2012 г.

Фиг.15. Разпределение на пътната мрежа в община Добричка (%)

Фиг. 16. Брой жилища в община Добричка за периода 2008-2011

Фиг. 17. Динамика на % необитаеми жилища за периода 1985-2011

Фиг. 18. Структура на администрацията в община Добричка

Таблицы

Табл. 1 Основни показатели за общината

Табл. 2. Основни показатели на нефинансовите предприятия за 2011 г. по икономически дейности

Табл. 3. Показатели на стопанските единици /нефинансов сектор/ за периода 2009-2010 г

Табл. 4. Брой производители по дейности

Табл. 5. Използвана земеделска площ

Табл.6. Засети площи и средните добиви по култури и по години на територията на Община Добричка, град Добрич

Табл. 7. Възрастов състав на населението по Зунберг, %

Табл.8. Население под трудоспособна, в трудоспособна и над трудоспособна възраст, 2011 г. (%)

Табл. 9. Коефициент на раждаемост на населението в ‰, 2006-2012 г.

Табл. 10. Коефициент на смъртност на населението в ‰, 2006-2012 г.

Табл. 11. Естествен прираст в ‰, 2006-2012 г.

Табл.12. Механичен прираст на населението 2003-2012 г.

Табл.13. Абсолютен прираст на населението

Табл.14. Безработица в %, 2001 – 2004 г.- 2011

Приложения:

*Договор № 7/10.01.2013г. „Разработване на Общински план за развитие на Община
Добричка за 2014-2020 година”*

Приложение 1: ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА
НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Приложение 2: ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Приложение 3: ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ